Ազգ
Azg
armenian daily
22 ՄԱՅԻՍ 1999 ՇԱԲԱԹ # 94 (1839)

Վատիկանը հավաստիացնում է Ս. Էջմիածնին. «Նման բնորոշում այլեւս չի տրվի»

Մայր աթոռ Ս. Էջմիածնի մամլո դիվանը տեղեկացնում է, որ Վատիկանի պաշտոնական հայտարարության մեջ Հռոմի Սրբազան Պապի առաջիկա այցին Հայաստան տրված է սխալ «հովվական» (Pastoral) բնորոշում: Այս կապակցությամբ Մայր աթոռն իր մտահոգությունն է ներկայացրել Վատիկանին: Վերջինս հավաստիացրել է, որ նման բնորոշում այլեւս չի տրվի: Սրբազան Պապի այցելությունը Հայաստան ունի միջեկեղեցական (ecumenical) բնույթ: Վստահ ենք, որ հավատացյալ մեր ժողովրդի մոտ որեւէ սխալ տպավորություն կամ թյուրըմբռնում տեղ չի գտնի:

Խմբագրությանս կողմից ավելացնենք, որ «Ազգը» երեկվա համարում առաջինն էր ահազանգել այս մասին, միայն թե Վատիկանի հաղորդագրության «հովվական» բառը ներկայացրել էր իբրեւ «հովվապետական»:

ԼՈՆԴՈՆ

Հեյդար Ալիեւ. Ռոբերտ Քոչարյանի հետ մեր բոլոր հանդիպումներից առավել արդյունավետը վաշինգտոնյանն էր

ԼՈՆԴՈՆ, ՄԱՅԻՍ, ՍՆԱՐԳ: ԱՄՆ-ից Թուրքիա ուղեւորվելիս Ադրբեջանի նախագահ Հեյդար Ալիեւը երկու օր հյուրընկալվեց Մեծ Բրիտանիայի մայրաքաղաքում գտնվող իր փեսայի մոտ, որն Ադրբեջանի դեսպանն է այդ երկրում: Այստեղ էլ նրան հանդիպել է BBC ռադիոկայանի Կովկասի ծառայության աշխատակիցը եւ կարճ հարցազրույց ունեցել Ալիեւի հետ:

Անդրադառնալով Հայաստանի նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ ԱՄՆ-ում ունեցած հանդիպումը մեկնաբանելու խնդրանքին Հեյդար Ալիեւն ասել է. «Ես հավաստում եմ մեր հանդիպման կարեւորությունն ու արդյունավետությունը: 1994 թվականից ի վեր ես մի քանի անգամ հանդիպել եմ Ռոբերտ Քոչարյանի հետ, իսկ նրա Հայաստանի նախագահ ընտրվելուց հետո մենք երկու անգամ հանդիպել ենք Մոսկվայում: Սակայն Վաշինգտոնի հանդիպումը ես առավել արդյունավետ եմ համարում: Ինչպես երեւում է, մենք ավելի լավ ճանաչեցինք միմյանց, ինչն առաջիկա բանակցություններում առաջընթացի հույս է ներշնչում»:

Ալիեւը կտրականապես հերքել է Ադրբեջանում տարածված այն կարծիքները, թե երկրի նախագահի տեւական բացակայությունը, ինչպես նաեւ այդ ընթացքում Բաքվում այնպիսի մարդու բացակայությունը, որն ստանձներ պետության ղեկավարի պարտականությունները, հանրապետությունում իշխանության վակուում են ստեղծում: Ալիեւի ասելով, 1993 թվականից ի վեր նրա իշխանության գալուց հետո, սա նրա առաջին երկարատեւ բացակայությունն է, իսկ նրա կապը երկրի հետ ընդհատվել է միայն մեկ անգամ՝ վիրահատության օրը: «Ես պարբերաբար կապվում էի նախարարությունների եւ գերատեսչությունների ղեկավարների հետ եւ անհրաժեշտ ցուցումներ տալիս», ասել է նա: Բացի այդ, Ալիեւի ասելով, իր բացակայությունը յուրօրինակ փորձարկում էր հանրապետության ղեկավար կառույցների համար եւ ցույց տվեց, որ Ադրբեջանում հստակորեն մշակված է իշխանության մեխանիզմը, որը կարող է հաջողությամբ գործել նույնիսկ նախագահի ավելի երկարատեւ բացակայության պայմաններում:

ԵՐԵՎԱՆ

Սեստանովիչի հետ քննարկվեցին ընտրությունների, ղարաբաղյան, տարածաշրջանային զարգացման հարցեր

Երկօրյա այցով Հայաստանում է գտնվում Ս. Նահանգների նախագահի եւ պետքարտուղարի նորանկախ երկրների հարցերով խորհրդական, դեսպան Ստեֆան Սեստանովիչի գլխավորած պատվիրակությունը: Երեկ պատվիրակությանն ընդունեցին ՀՀ նախագահն ու վարչապետը: Նախագահ Քոչարյանի հետ հանդիպման ընթացքում արծարծվեցին մասնավորապես ղարաբաղյան հակամարտության խաղաղ կարգավորման, առաջիկա ընտրությունների, Հայաստանի որդեգրած տնտեսական ու ժողովրդավարական բարեփոխումների հետ կապված հարցեր:

Իսկ վարչապետ Ա. Դարբինյանի հետ տեղի ունեցած հանդիպմանը առավելապես շոշափվեցին տարածաշրջանային, միջազգային կազմակերպությունների կողմից նախապատրաստվող Անդրկովկասյան համաժողովի, Ինոգեյթ-Տրասեկա ծրագրերին Հայաստանի մասնակցության, ինչպես նաեւ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպության մեջ Հայաստանի ընդգրկման հարցերը:

Մինչ այդ Սեստանովիչի պատվիրակությունը հանդիպումներ էր ունեցել մի խումբ լրագրողների եւ մի շարք կուսակցությունների ներկայացուցիչների հետ:

«Միասնությունը» բոբո չէ

Ասում է Ահարոն Ադիբեկյանը

ԱՆԱՀԻՏ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Սոցիոլոգ Ահարոն Ադիբեկյանի նկատմամբ լրագրողները երկակի վերաբերմունք ունեն. նրան հետաքրքրությամբ լսում են, բայց չեն հավատում: Ինչը՝ «Սոցիոմետրի» տնօրենը խորհուրդ է տալիս հավատալ ոչ թե իրեն, այլ թվերին, սակայն թվերը որպես կանոն կախված են պատվիրատուից: Երեկ ժուռնալիստի տանը հրապարակված սոցիոլոգիական հետազոտությունների պատվիրատուները մի քանիսն են. ժողովրդավարության աջակցման հիմնադրամ, ՀԲԸՄ, քաղաքական միավորումներ եւ անկախ թեկնածուներ: Հարցումներն ընդգրկել են Երեւանի եւ Հայաստանի ութ մարզերի ամենատարբեր տարիքի, կրթության եւ մասնագիտության կանանց եւ տղամարդկանց, որոնք ընտրվել են 3500 ընտանիքներից: Խորացված հետազոտություններ են անցկացվել Նորքի 5, 7, 9 զանգվածներում եւ «Խաչատուր Սուքիասյանի տարածքում»:

Ըստ հարցումների, ընտրություններին կմասնակցի լավագույն դեպքում ընտրողների 66, վատագույն դեպքում՝ 46 տոկոսը: Կուսակցությունների վարկանիշները. 7 կուսակցությունների «անցողիկության» պարագայում բաշխվում են հետեւյալ կերպ. «Միասնություն»՝ 25 տոկոս, Կոմկուս՝ 20, ԱԺՄ՝ 13, ՀՅԴ՝ 8, «Օրինաց երկիր»՝ 6, «Իրավունք եւ միաբանություն»՝ 6, ԱԻՄ+՝ 6 տոկոս: 4 կուսակցությունների դեպքում. «Միասնություն»՝ 46, ՀԿԿ՝ 26, ԱԺՄ՝ 17, ՀՅԴ՝ 11: 5 տոկոսը հաղթահարելու հնարավորությունները պահպանում են «Արժանապատիվ ապագան», «Հզոր հայրենիքը», մեծ արագություն է հավաքել ՀՈԱԿ-ը, բայց ուշ է մտել ընտրարշավի մեջ, ուստի պրն Ադիբեկյանը դժվարանում է ասել, ՀՈԱԿ-ը «կհասցնի՞, թե՞ չի հասցնի» մտնել խորհրդարան: (Ավելի ուշ պարզվեց, որ ՀՈԱԿ-ն «իսկական հայաստանյան կուսակցություն է դարձել, քանի որ սոցիոլոգիական հետազոտություն պատվիրելու փող չուներ»):

Տես # էջ 2

1629 թեկնածու

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Մայիսի 20-ին ժամը 08:00-ին լրացավ համամասնական եւ մեծամասնական ընտրակարգերով գրանցված թեկնածուների ինքնաբացարկ հայտնելու ժամկետը: Ինչպես «Նոյյան տապանի» թղթակիցը տեղեկացավ ՀՀ Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի քարտուղար Արմենուհի Զոհրաբյանից, մայիսի 30-ին կայանալիք խորհրդարանական ընտրություններում քվեարկվող 21 կուսակցությունների ու դաշինքների ցուցակներով ներկայացված է 1002 թեկնածու: Հայաստանի 75 ընտրատարածքներում ընտրվելու համար կպայքարեն 627 թեկնածուներ. Երեւանում 197, Արագածոտնում՝ 34, Արարատում՝ 47, Արմավիրում՝ 44, Գեղարքունիքում՝ 45, Լոռիում՝ 60, Կոտայքում՝ 70, Շիրակում՝ 69, Սյունիքում՝ 24, Վայոց Ձորում 5 եւ Տավուշում՝ 32:

«Նորմանդիա-Նեման» էսկադրիլիան էլ է ռմբակոծում Հարավսլավիային

ՓԱՐԻԶ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ: «Նորմանդիա-Նեման» առասպելական ֆրանսիական էսկադրիլիան միացել է ՆԱՏՕ-ի օդային գործողություններին՝ ընդդեմ Հարավսլավիայի: «Պարիզիեն» լրագիրը հաղորդել է, որ Իստրանի /Իտալիա/ ռազմաօդային հանգրվանում խարսխավորվող էսկադրիլիայի ինքնաթիռներն այս շաբաթ առաջին թռիչքներն են կատարել դեպի Սերբիայի օդային տարածություն:

Թերթը մեջբերել է օդաչուներից մեկի խոսքերը, որը պնդել է, թե «օդաչուները չեն տատանվի մարտական առաջադրանքները կատարելիս»: Սակայն, նրա խոսքերով, նրանց առանձնակի հոգատարության առարկան կլինի «հարակից վնաս պատճառելուց խուսափելու» ձգտումը:

Ցրտահարություն նաեւ Արագածոտնի մարզում

ԱՇՏԱՐԱԿ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Վերջին օրերի եղանակի կտրուկ փոփոխության հետեւանքով Արագածոտնի մարզի Ապարանի եւ Արագածի ամբողջ տարածքում, Թալինի եւ Աշտարակի բարձր լեռնային գոտում տեղացած առատ ձյունը՝ ուղեկցված ուժեղ քամիներով, մեծ վնաս է հասցրել գյուղատնտեսական ցանքատարածություններին, շենքերին ու շինություններին: Անկումներ կան արոտավայրեր բարձրացած անասունների շրջանում:

Ձյան շերտը Ապարանում եւ Թալինում կազմել է 12-15 սմ: Նախնական հաշվումներով, 1000 հեկտարի վրա արձանագրվել է բազմամյա տնկարկների 80 տոկոսի, 10 հազար հեկտարի վրա հացահատիկի սպասվող բերքի մինչեւ 60 տոկոսի կորուստ: Լիովին շարքից դուրս են եկել 1000 հեկտար բանջարաբոստանային ցանքատարածություններ:

Մարզպետ Հրայր Կարապետյանի հանձնարարությամբ ստեղծված հանձնախումբը ճշտում է վնասի չափերը: Կազմված փաստաթղթերը կներկայացվեն ՀՀ գյուղնախարարություն՝ համապատասխան ընթացք տալու համար:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

«Բուլվինոս Քեմիքըլզը» կենցաղային քիմիայի իր ձեռնարկությունն է բացում Երեւանում

Երեւանի «Բուլվինոս Քեմիքըլզ» ՍՊԸ-ն, որը սեփական դուստր ձեռնարկությունն է բրիտանական Bulvinos Chemicals Ltd-ի (Լոնդոն), հաճույքով տեղեկացնում է առաջիկա մայիսի 26-ին Երեւանում կենցաղային քիմիայի իր ձեռնարկության պաշտոնական բացման մասին:

Ամբողջովին վճարած իր 1 մլն դոլարի սկզբնական կապիտալով «Բուլվինոս Քեմիքըլզ» ՍՊԸ-ն նորաստեղծ ձեռնարկության մեջ առ այսօր ներդրել է շուրջ 1,5 մլն դոլար սարքավորումների եւ հումքի ձեւով, կենցաղային քիմիայի արտադրության եւ փաթեթավորման համար, որակի եւ փաթեթավորման միջազգային ստանդարտներին համապատասխան, ինչը այս ձեռնարկությունը դարձնում է առաջինը ոչ միայն Հայաստանում, այլեւ ողջ Անդրկովկասում:

Ամբողջ պրոյեկտը հաստատված է արդյունաբերական եւ մաքրող քիմիայի ասպարեզում աշխարհում առաջնորդող դիրք գրավող գերմանական բազմազգային հայտնի Henkel KgaA խմբի ավստրիական դուստր ձեռնարկության հետ ամբողջական համագործակցությամբ եւ վերջինիս տեխնիկական աջակցությամբ:

Իր հերթին, Լոնդոնի «Բուլվինոս Քեմիքըլզը», որը քիմիական նյութերի արտադրության, վաճառքի եւ լոգիստիկայի ասպարեզում միջազգային կարեւոր խումբ է հանդիսանում, ավելի քան 25 տարվա աշխատանքային համագործակցություն ունի Henkel Group-ի ընկերությունների հետ Միջին Արեւելքի, Արաբական թերակղզու, Արեւելյան Աֆրիկայի եւ Ծայրագույն Արեւելքի տարածաշրջաններում:

Հայաստանում այս պրոյեկտի իրականացումը, իր բարձրագույն որակով եւ սեփական փաթեթավորման արտադրական կարողությամբ, անկասկած աշխատանք կհայթայթի ոչ միայն որակյալ աշխատուժին, այլեւ գիտական պատրաստությամբ տղամարդկանց ու կանանց, քանի որ ընկերությունն ունի նաեւ գիտահետազոտական ու զարգացման սեփական ծրագրեր:

Սկզբնական շրջանում արտադրելու է 19 արտադրատեսակ կիրառական 6 բնագավառներում: Մինչեւ 2001 թ. այն ներառնելու է ավելի քան 120 արտադրատեսակ կիրառական 12 բնագավառներում: Որպես սկիզբ ընկերությունն իր մարկետինգի բաժնի հետ միասին ներգրավել է 50 աշխատակից, որոնց թիվը մինչեւ 2000 թ. կբազմապատկվի:

Բացի կենցաղային քիմիայի իր արտադրատեսակներից (տարբեր շամպուններ, օճառներ, լվացող, մաքրող եւ ախտահանող հեղուկներ եւ այլն) Երեւանի «Բուլվինոս Քեմիքըլզ» ՍՊԸ-ն մատակարարելու է նաեւ Henkel Group-ի տարբեր բաժանմունքներից ստացված արտադրանքներ տարբեր հիմնարկությունների (ռեստորաններ, հյուրանոցներ, հիվանդանոցներ, դպրոցներ, հասարակական հաստատություններ) եւ ճարտարվեստական ձեռնարկությունների (սննդի եւ ըմպելիք արտադրող) հիգիենայի համար:

«ԲՈՒԼՎԻՆՈՍ ՔԵՄԻՔԸԼԶ» ՍՊԸ ՏՆՕՐԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ընտրացիկ

ՆԱԽԸՆՏՐԱԿԱՆ

Ռուբեն Միրզախանյանի հանդիպումն ընտրազանգվածի հետ

Շարունակվում են ՀՈՒԿ աշխատանքները Ռուբեն Միրզախանյանի հանդիպումներն ընտրողների հետ: Այս անգամ աշխատանքը հանդիպեց Նորքի 5,6 եւ 7-րդ զանգվածների բնակչությանը: Լեփլեցուն դահլիճում, ուր 700-ից ավելի ընտրողներ էին ներկայացել, աշխատանքը հանդես եկավ ընդգրկուն ելույթով՝ ամրագրելով կուսակցության՝ Հայաստանում հիմնադրվելուց ի վեր առ այսօր կատարած աշխատանքները: Պրն Միրզախանյանը գլխավորապես անդրադարձավ տնտեսության ոլորտին, քանի որ բնակչությանը հուզում էին գործազրկությունն ու արդյունաբերության վերականգնումը: Նա հիշեցրեց դեռեւս 1991-92-ին կուսակցության մի շարք սփյուռքահայ ու տեղացի անդամների ակտիվ քայլերը՝ երկրի գործարար կյանքն աշխուժացնելու ուղղությամբ: Նշվեց նաեւ, որ մենիշխանության ծգտող նախկին վարչակարգն այն ժամանակ չհանդուրժեց նման ինքնուրույնություն, եւ ձեռնարկությունները փակվեցին: Այժմ ՀՈՒԿ-ը վերստին աշխուժացրել է իր գործարար ծրագրերը, շուտով Գյումրիում կկայանա «Խաչատուրյան» առեւտրաարդյունաբերական կոմպլեքսի բացումը, իսկ մայիսի 26-ին կբացվի մեկ այլ ձեռնարկություն, ուր բողարկվելու են կենցաղային քիմիայի շուրջ 60 արտադրատեսակներ: Խոսրեն քննադատելով այն կուսակցություններին, որոնք անհիմն շռայլ խոստումներով մոլորեցնում են ժողովրդին, աշխատանքը վկայակոչեց ՀՈՒԿ-ը, որը միշտ գործով է ապացուցում իր պատասխանատվությունը ժողովրդին:

Ա. Բ.

Վանո Սիրադեղյան. Դատարանում կապացուցեմ, որ մի կաթիլ մեղք չունեմ

ՆՈՅԵՄԲԵՐՅԱՆ, 21 ՄԱՅԻՍ, ՆՈՅՅԱՆ ՏՈՊԱՆ: Մայիսի 21-ին ՀՀՇ վարչության նախագահ, Տավուշի մարզի թիվ 75 ընտրատարածքում ԱԺ պատգամավորության թեկնածու Վանո Սիրադեղյանը սկսեց իր նախընտրական հանդիպումները: Նույն օրը նախատեսված են Սիրադեղյանի հանդիպումները Նոյեմբերյանի Բագրատաշենի ենթաշրջանի 9 բնակավայրերում: ՀՀՇ վարչության նախագահի նախընտրական շրջագայությանը մասնակցում են մեկ ու կես տասնյակ ակտիվիստներ:

Բագրատաշեն գյուղում հանդիպումից առաջ Վանո Սիրադեղյանը գյուղապետարանի շենքում մոտ կես ժամ զրույց ունեցավ գյուղապետ Հովսեփ Օգանյանի հետ, որը նույնպես այդ ընտրատարածքի պատգամավորության թեկնածու է:

Գյուղում Սիրադեղյանն անկեղծ զրույց սկսեց, ասելով, որ 5-րդ դասարանից այստեղ է դպրոց հաճախել, այստեղ է առաջին անգամ սիրահարվել: Նա հիշեցրեց նաեւ, որ 6-րդ դասարանում երկսերեցի է դարձել՝ ռուսաց լեզվից վերաքննության չգնալու պատճառով: ՀՀՇ ղեկավարը բագրատաշենցիներին նախկին անունով դեբեդաշենցիներ էր անվանում:

Վ. Սիրադեղյանը հայտարարեց, որ եթե 10 տարի նոյեմբերյանցիներն իր կարիքն ունեին, ապա հիմա ինքը ունի նոյեմբերյանցիների կարիքը, նշեց, որ իր ՆԳ նախարար եղած ժամանակ նոյեմբերյանցիներն այլ շրջանների համեմատ առավելություններ ունեին: Սիրադեղյանն ասաց, թե փախչելն իրեն չի սազում, որ կարող էր ավելի շուտ մի կողմ քաշվել, սակայն քննությամբ ու դատարանով կապացուցի, որ «իր վրա մի կաթիլ մեղք չունի»:

Ղարաբաղյան պատերազմի կարգավորմամբ ՀՀՇ վարչության նախագահը հայտարարեց, որ վերջնական հաղթանակ չի եղել, այլ ընդամենը ապահովվել է Ղարաբաղի անվտանգությունը: Նա հավանական համարեց նոր պատերազմը, միաժամանակ նշելով, թե ղարաբաղյան հարցի պատճառով Հայաստանը գտնվում է մեկուսացման մեջ. «Հիմա աշխարհում ոչ ոք մեզ հետ չէ: Հիմա բոլորը ծափ են քաշել եւ մենակ մեզ հաց են տալիս»: Ներկաներից մեկը Սիրադեղյանի շատ մռայլ կանխատեսումներին ի պատասխան գոչեց. «Քիչ էինք վախեցած, դու էլ վախեցրիր»:

Իր պատգամավոր ընտրվելու նպատակի մասին Սիրադեղյանն ասաց, որ «այս տարի դաժան ժամանակ է, եւ խորհրդարանում փորձառու մարդիկ են պետք»:

«Փոքր կարողանամ ասել, որ այս անգամ ընտրությունները մի քիչ ավելի արդար էին»

Հյուսիսային երկրորդ Լոռու մարզպետ Հ. Քոչինյանը հրավիրել էր մամուլի ասուլիս, որին մասնակցում էին տեղական եւ հանրապետական լրատվամիջոցների ներկայացուցիչներ: Սկզբում նա հայտարարեց, որ ՀՀ կառավարությունն արդեն Վանաձորի քիմիական համալիրի վերաբերյալ պայմանագիր է ստորագրել «Պոմէքսիա» ՍՊԸ-ի հետ եւ մոտ օրերս «Պոմէքսիա քիմպրոմ» ձեռնարկությունը 3 գործարաններում միաժամանակ կսկսի վերականգնման լայնածավալ աշխատանքները: Իսկ առաջիկա մեկ-երկու ամսվա ընթացքում կստեղծվեն համապատասխան աշխատատեղեր: Հենրիկ Քոչինյանը հայտնեց նաեւ, որ «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամն ամերիկացի գործընկերների հետ համագործակցելով պայմանավորվածություն է ձեռք բերել Վանաձորի թիվ 1 դպրոցի շինարարությունը սկսելու համար: Դպրոցի գլխավոր մասնաշենքը շահագործման կհանձնվի մինչեւ այս տարվա վերջը: Անդրադառնալով ՀՀ նախագահի այցին, մարզպետը տեղեկացրեց, որ կոնկրետ համաձայնություններ են տրվել քաղաքաշինության, ֆինանսների նախարարություններին, մարզպետարանին 1999 թ. կապիտալ շինարարությունը հստակ իրականացնելու համար: Մարզպետը նշեց, որ ֆինանսների նախարարության հետ կկազմվի շինարարության ֆինանսավորման գրաֆիկ: Լրագրողների հարցերը բազմաբնույթ էին: Այն հարցին, թե լինելով Հանրապետական կուսակցության մարզային կազմակերպության ղեկավար, ներկայացնելով «Միասնություն» դաշինքը, չի՞ ծառայեցնում իշխանությունը դաշինքին սատարելու գործում, մարզպետը պատասխանեց, որ որպես կուսակցության մարզային ղեկավար, գործում է օրենքի շրջանակներում: Մարզպետը նշեց, որ առավելագույնս կապահովի ընտրությունների օրինականությունը, իսկ ցանկացած խախտում խստաբանական լուծում կստանա...

«Փոքր ընտրություններից հետո կարողանամ ասել, որ այս անգամ ԱԺ ընտրությունները մի քիչ ավելի արդար էին, քան անցած անգամները», ավելացրեց նա:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ,
Վանաձոր

«Եթե Կոմկուսը չհաղթի, ընտրությունները կեղծված են»

Ժողովրդավարական մամուլի ակումբում երեկ հյուրը Կոմկուսն էր: Լրագրողներին ընտրարշավի, ՀԿԿ հավակնությունների, ապագա խորհրդարանի, մամուլի վերաբերյալ իրենց նկատառումները հայտնեցին Կոմկուսի առաջնորդ Սերգեյ Բադալյանը, ԱԺ պատգամավոր Գագիկ Թադեւոսյանը եւ Երեւանի քաղկոմի առաջին քարտուղար Յուրի Մանուկյանը: Պրն Բադալյանը, ինչպես 1995 եւ 1996-ին: Որպես մաքեմատիկոս, պրն Բադալյանը կանխագուշակումներ չարեց, սակայն համոզված է, որ Կոմկուսն, «իհարկե, կանցնի 5 տոկոսը»: Ավելին՝ ազնիվ պայքարում առաջինը կլինի. հակառակը, որպես լակմուսի թուղթ, ի հայտ կբերի, որ ընտրությունները կեղծված են: Պատասխանելով «Ազգի» հարցին, թե, այդ համոզմունքը հայտնելով, 12 տոկոս կայուն ընտրազանգված ունեցող կուսակցությունը չի՞ ենթարկվում ընտրությունները «ոչ լեգիտիմ» հռչակելու գայթակղությանը, պրն Բադալյանը երկար եւ հանգամանորեն հիմնավորեց, Յուրի Մանուկյանը եւ Գագիկ Թադեւոսյանն էլ ամրապնդեցին հասկացվեց շրջանների հաշվին իրենց վարկանիշի կտրուկ աճի վարկածը: Բացատրություններից սակայն պարզվեց, որ արդեն իսկ առկա են խոշոր կեղծիքներ, ինչից կարելի է եզրակացնել, որ Կոմկուսի հաղթանակն իբրեւ լակմուսի թուղթ ներկայացնելն անիմաստ է:

Հիմնական պայքարն, ըստ Կոմկուսի ներկայացուցիչների, կընթանա կոմունիստների եւ «Միասնության» միջեւ: Զեւավորված, պաշտոնություն, դիմագիծ ունեցող երեք չորս կուսակցություններ կանցնեն խորհրդարան, մյուսների մի մասը, որ հիմնականում «ՀՀՇ-ի բեկորներն են», գիշերային թիթեռնիկի կյանք կունենան: Զյուգանովը, հնարավոր է, կայցելի նախընտրական շրջանը, չնայած «անընդհատ ակների վրա է» օրական 8-12 հանդիպում է անցկացնում մարզերում՝ Սեղրիից Ախուրյան եւ Իջեւան («ավելին ֆիզիկապես անհնար է»), կազդուրված տեսք ուներ եւ, կարծես ծովափնյա հանգստից հետո, արեւահարված էր: Կոմկուսի ղեկավարը համոզված է, որ կուսակցության նկատմամբ «շրջաններում հսկա հետաքրքրություն կա»: Նախընտրական մթնոլորտում «կա տագնապ, որ նորից կփորձեն հայտնի սցենարով անցկացնել ընտրությունները, օդի մեջ արդեն 80 տոկոսի զավեշտն է, որ որոշ ուժեր հավակնում են իրականացնել: Կա համատարած անվստահություն իշխանությունների նկատմամբ, բայց ժողովուրդը շռայլորեն տարբերվում է 95-ի ժողովրդից: Ոչխար, իհարկե, չեն մորթում (մենք համարում ենք, որ դա բարբարոսություն է), բայց ամենաջերմ, մարդկային հարգանք կա մեր նկատմամբ»:

Չնայած ընտրարշավում առկա թերություններին, պրն Բադալյանը հույս ունի, որ այս ընտրություններում առաջընթաց կլինի դեպի ժողովրդավարություն, քանզի ժողովուրդը հասունացած է, ընտրական հանձնաժողովների կազմը՝ քիչ թե շատ հավասարակշիռ: Կոմկուսը թույլ չի տա, որ ժողովրդի կամքը ոտնահարվի Հայաստան, սակայն Հայկոմկուսի օգտին քարոզչություն չի ծավալի: Ապագա խորհրդարանում կոմունիստները «եղիզոդիկ» դերակատարության չեն համաձայնի, պաշտոններ ստանձնելն ինքնանպատակ չեն համարում, սակայն հույս ունեն, որ ձախ եւ ձախ կենտրոնամետ ուժերի հետ կկարողանան ստեղծել ժողովրդի վստահությունը վայելող կոալիցիոն կառավարություն, որին մաս կազմելուց չեն հրաժարվի:

Ինչ վերաբերում է լրատվամիջոցներին, ապա, Կոմկուսի առաջին քարտուղարի կարծիքով, մամուլը ժողովրդի հասունացմանը զուգահեռ հասունացել է, կենցաղային վայրի հակակոմունիզմը տեղի է տվել, սակայն բուլվարային մակարդակը պահպանվում է: Թերթերի մի մասը, մասնավոր հեռուստաալիքներն ակնհայտորեն «գնված են» («Հաականում ենք, լավ կյանքից չէ», ասաց նա), Կոմկուսին, մասնավորապես, շատ են խայթում, սակայն կուսակցությունը խայթոցների նկատմամբ իմունիտետ ունի: Պրն Թադեւոսյանը, հավելելով կուսակից ընկերոջը, ցանկություն հայտնեց, որ մամուլի քննադատական հրապարակումները, վերջապես, արժանանան պաշտոնյաների ուշադրությանը:

ՄԵԼԻՏԹ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

«Միասնությունը» բոբո չէ...

Սկիզբը էջ 1

Ընտրողների ակտիվության մեծացումը զուգահեռ «թույլ կուսակցությունների» հնարավորությունները փոքրանում են, որովհետեւ համապատասխանաբար մեծանում է 5 տոկոսն ապահովող ձայների թիվը. մեծ կուսակցությունները մեծ թվով ընտրողների պարագայում հեշտությամբ փակում են փոքրերի ճանապարհը, քանզի մարդիկ ծգտում են քվեարկել հօգուտ «անցողիկ» թեկնածուի:

Հզորության յափանիշով առջեւում են «Միասնությունը» եւ Կոմկուսը, հեղինակության եւ վստահության առումով նրանց հաջորդում են ԱԺՄ-ն եւ ՀՅԴ-ն: «Քաղաքական մոնստրի՝ «Միասնության» վարկանիշը տարրալուծվում է հետեւյալ կերպ. 60 տոկոս՝ ՀԺԿ, 21 տոկոս՝ «Հանրապետական», 19 տոկոս՝ «Երկրապահ»: Մամուլի վերաբերմունքը «Միասնության» նկատմամբ հավասարակշիռ է: «Եթե իրոք բոբո լիներ, դա կերեւար ինչպես մամուլում, այնպես էլ հարցումներում», նկատեց սոցիոլոգը:

«Միասնության» ընտրազանգվածի 60 տոկոսը հավատում է միավորման հաղթանակին, Կոմկուսի պարագայում այդ ցուցանիշը 12 է, ԱԺՄ-ի դեպքում՝ 8 տոկոս, ՀՅԴ-ի՝ 6,4 տոկոս: Սա կարեւորվում է այն առումով, որ մարդիկ հակված չեն ընտրելու այն քաղաքական ուժին կամ թեկնածուին, ում հաղթանակին չեն հավատում: «Վստահության ինդեքսը» բաշխվում է հետեւյալ կերպ. «Միասնություն»՝ 77, Կոմկուս՝ 40, ԱԺՄ 47, ՀՅԴ՝ 27 տոկոս, մյուսներինը 10 տոկոսի մերձակայքում է:

Ընտրազանգվածի 60 տոկոսը կանայք են, շատ են երիտասարդները եւ ծերերը, միջնակարգ մասնագիտական եւ բարձրագույն կրթություն ունեցողները, ընտանիքավորները, բանվոր դասակարգն անհետացել են (բուժակառուների, տնային տնտեսուհիների եւ գործազուրկների երկիր ենք): «Միասնությանը» գերադասում են կանայք, ԱԺՄ-ին՝ տղամարդիկ, հեռանկարային (երիտասարդ) ընտրազանգված ունեն ՀՅԴ-ն եւ ԱԺՄ-ն: Ապագա խորհրդարանում, պրն Աղիբեկյանի համոզմամբ, կձեւավորվի անկախ գործարարների խմբակցություն՝ Խաչատուր Սուքիասյանի գլխավորությամբ, որի ներկայությունը խորհրդարանում խիստ ցանկալի է, նոր ԱԺ-ն նախորդից կտարբերվի պրոֆեսիոնալիզմի, փորձառության, բարոյականության, ազգային շահերին նվիրվածության եւ գործադիր իշխանության նկատմամբ ընդդիմության չափանիշներով: Հեռուստատեսային քարոզարշավը խառնիխուռն է. «Տեսահոլովակների միջեւ տարբերանշաններ չկան»: Եթե այս կանխատեսումները չիրականանան, մեղավորը ոչ թե Սիարոն Աղիբեկյանն է, այլ՝ «արտաքընտրական գործոնները», որ ցանկության դեպքում խիստ անհնար է հաշվի առնել:

Գյումրիում նշվեց ռուսական սահմանապահ ջոկատի 75-ամյակը

Մայիսի 20-ին Ռուսաստանի դաշնային սահմանապահ զորքերի «Գյումրի» սահմանապահ ջոկատը նշեց իր գոյության 75-ամյակը: 1924 թ. խորհրդային կառավարության հրամանագրով երկրի հարավային սահմանների պաշտպանության նպատակով ստեղծված այս ստորաբաժանման մարտական ուղին վառ օրինակ է հայ եւ ռուս զինակցության, համագործակցության: Համալրված լինելով ռուս եւ հայ զինվորականներով, ջոկատն այսօր էլ շարունակում է մարտական հերթափոխը մեր նորանկախ հանրապետության եւ Թուրքիայի սահմանում՝ վայելելով բնակչության ու իշխանությունների հարգանքն ու աջակցությունը:

«Գյումրի» սահմանապահ ջոկատի 75-ամյակի առթիվ կազմակերպված հանդիսությանը մասնակցեցին ՀՀ սահմանապահ զորքերի հրամանատար, գեներալ-մայոր Լեւոն Ստեփանյանը, ՌԴ սահմանապահ զորքերի «Արմենիա» զորախմբի հրամանատար, գեներալ-մայոր Եվգենի Պոստնիկովը, ՀՀ-ում Ռուսաստանի դեսպանատան փոխխորհրդական Վլադիմիր Տոմախը, Շիրակի մարզային իշխանության ներկայացուցիչները մարզպետի տեղակալ Սերյան Պետրոսյանի գլխավորությամբ:

Սահմանապահներին շնորհավորական ուղերձ էր հղել ՀՀ ՆԳ եւ ԱԱ նախարար Սերժ Սարգսյանը:

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ,
Գյումրի

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակության Ը տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետության 47
Ֆաքս 529353, AT&T (3742) 151065,
e-mail INTERNET azg2@arminco.com
Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրեն
ՀՐԱՅՐ ԶՕՐԵԱՆ / հեռ. 562863
Համակարգչային ծառայություն / 562941
Apple Macintosh
Համակարգչային շարվածք
«Ազգ» թերթի
Յղումը «Ազգին» պարտադիր է
Նյութերը չեն գրախոսվում ու չեն վերադարձվում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Նախընտրական քարոզչության եւս մեկ շաբաթ, եւ քաղաքական զարկերակը կանցնի հավասարակշիռ հարվածների: Կվերարժեքավորվեն «ժողովրդավարություն», «Ազատ եւ արդար ընտրություններ» կարգախոսներն ըստ էության: Իսկ վերջիններս մեծ չափով պայմանավորված են ընտրությունների վերահսկողությամբ:

ԿԱՐԾԻՔՆԵՐ

Որքանո՞վ վերահսկելի են ԱԺ ընտրությունները

Նախընտրական փուլերում քաղաքական ուժերը բազմիցս գրանցել են, որ մեր նոր Ընտրական օրենսգիրքը հեռու է կատարյալ լինելուց, ինչն իրավական տեսակետից արդեն իսկ մեծ խոչընդոտ է վերահսկողության շղթայում: Այնուամենայնիվ, ի՞նչ միջոցառումներ են ձեռնարկում կուսակցությունները քաղաքակիրթ ընտրություններին նպաստելու համար: ԱԻՄ նախագահ Պարույր Հայրիկյանի հավաստմամբ իրենց կուսակցության փորձն այս առթիվ խիստ հարուստ է, քանզի դեռ 1991-ի նախագահականին ԱԻՄ-ը սեւ դրոշներով եւ ցույցով ազդարարեց, որ Հայաստանում տարածում է ստանում «Նպատակն արդարացնում է միջոցները» կարգախոսը: Այսօր, իհարկե, ընտրություններն անհամեմատ քաղաքակրթվել են, բայց ԱԻՄ-ը հասցրել է գրանցել 10 հազարից ավելի անճշտություններ ընտրողների ցուցակներում՝ ընդհուպ անչափահասների անունների գոյությունը: Այնպես որ, նոր ԱԺ-ում Պ. Հայրիկյանը պատրաստվում է հանդես գալ նախաձեռնությամբ, համաձայն որի ընտրողներն իրենք կգնան գրանցվելու:

Իսկ ահա ՀԿԿ-ն գտնում է, որ ընտրողների ցուցակներով հետաքրքրվում են միայն իրենք եւ ԱԺՄ-ն: Նրանք արդեն հազարավոր անճշտությունների մասին տեղեկացրել են համայնքապետարաններին:

«Կատարյալ խառնաշփոթ է», հավաստում է ԱԺՄ կենտրոնական ընտրական շտաբի պետ Ս. Բաղդասարյանը, բնակչության մի ստվար զանգված, որ իրապես Հայաստանում է, բացակայում է ցուցակներից: Ցուցակներում եղած անունների մի ստվար բանակ բացակայում է Հայաստանից, իսկ «մեռած հոգիները» արդեն հայտնի մեխանիզմ է»: Պակաս ծանրակշիռ չէ նաեւ «կարուսելը»: Դե, եթե կան կեղծարարությունների անվանակոչ մեխանիզմներ, ԱԺՄ-ն ու ՀՅԴ-ն որոշել են ընտրական հանձնաժողովների անդամներին եւ իրենց վստահված անձանց սովորեցնել դրանցից պաշտպանվելու միջոցները: Եվ հրատարակել են մեթոդական ձեռնարկներ: Ավելին, ԱԺՄ նախընտրական շտաբին կից գործող իրավաբանական ծառայությունը կեղծիքների առթիվ նույնիսկ սեմինարներ է կազմակերպում:

«Իրավունք եւ միաբանությունը» ներկայացնող Հրանտ Խաչատրյանը գտնում է, որ ամենաակտիվ պայքար է պետք ձեռնարկել ընտրական տեղամասերից դուրս գործող ահաբեկիչ եւ ընտրակաշառքով զբաղվող խմբերի դեմ, «մի խոսքով, կեղծիքների հիշական տեխնոլոգիաներով», քանզի քանի դեռ քաղաքական ասպարեզում են նախկինի կեղծիքների փորձի զինանոցը կրողները, կա նաեւ այդ երեւույթների կրկնության վտանգը:

ՀՀՇ փոխնախագահ Անդրանիկ Հովակիմյանը չի ընդունում «կեղծիքների հիշական տեխնոլոգիաներ» արտահայտությունը: Ըստ նրա, իշխանություններից հովանավորվող, միայն փողի լծակներ եւ այդ կարգի այլ ազդեցություններ գործադրող «քաղաքական գործիչները» միայն ՀՀՇ կառավարության շրջանի մենաշնորհը չէին եւ շատ են այսօր էլ: Բացի այդ, ՀՀՇ-ն այսօր չունի ֆինանսական այն միջոցները, որ ընտրակաշառք բաժանի:

ՀՌԱԿ ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանին անհասկանալի են քաղաքական որոշ ուժերի սկսած բանավեճերը ընտրակաշառքների առնչությամբ: Փորձում են գնահատականներ տալ այդ երեւույթին, դրա շուրջը հեռուստաքարոզչություն կառուցել: Սակայն, ըստ պրն Միրզախանյանի, ազատ եւ արդար ընտրությունները շատ ավելի բարդ խնդիր են եւ «ընտրությունների վերահսկելիությունը կլինի ավելի արդյունավետ, ընտրություններն իրենք կլինեն ավելի մաքուր եւ արդար, եթե դրանք տեղի ունենան հասարակությունում, որն ինքնին ազատ է»: Ազա՞տ է մեր հասարակությունն այսօր: Պրն Միրզախանյանը պատասխանում է՝ ոչ, որպես փաստարկ բերելով սոցիալական ծանր կացությունը երկրում:

ԼԻԼԻԹ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

«Ճշմարտությունը համեմատության մեջ է»

Ժուռնալիստի տանը նշեց Հրանտ Բագրատյանը

«Քարոզարշավն ընթանում է ավելի անարդար, քան սպասում էի», ժուռնալիստի տանը կայացած մամլո ասուլիսում դժգոհեց «Ազատություն» կուսակցության նախագահ Հրանտ Բագրատյանը՝ վկայակոչելով արդեն առկա խախտումների, սպառնալիքների փաստերը, որոնք իր կուսակցությունը ներկայացրել է Կենտրոնական ընտրական հանձնաժողով ու... անպատասխան մնացել: Թեպետ նախկին վարչապետը հրաժարվեց որոշակի անուններ թվարկելուց, սակայն հայտնեց, որ լիովին ու մանրամասն տեղյակ է բոլոր խախտումներից, հնարավոր է՝ «Ազատություն» կուսակցությունը դատական գործ հարուցի մեղավորների դեմ:

Այնուհետեւ պրն Բագրատյանը լրագրողներին կոչ արեց «գործից խոսել», ինքն էլ անմիջապես լրագրողների ջերմ արձագանքին արժանացավ: Սակայն, ավաղ, ասուլիսը դինամիկ բնույթ չկրեց, այլ բարեհոգի կատակներով համեմված ու խոհափիլիսոփայական:

Չմեկնաբանելով ՀՀ նախագահի խոստումները՝ ընտրախախտումների ու կեղծիքների մեղավորներին պատժելու վերաբերյալ, պրն Բագրատյանը միայն բացատրեց, թե 1995-ի համեմատ, 99-ին ինչու է պակասել արդար ընտրություններ անցկացնելու հավանականությունը: «Որովհետեւ չորս տարի առաջ ժողովուրդը սոցիալապես ավելի բարվոք վիճակում էր եւ ավելի մեծ չափով էր պատրաստ ճիշտ վճիռներ կայացնելու»:

Ապագա խորհրդարանի վերաբերյալ իր կանխագուշակումներում նախկին վարչապետը հիմնականում իրատես էր. ըստ նրա հինգ տոկոսի սահմանագիծը կհաղթահարի 6-7 կուսակցություն: Ընտրությունները ծառայելու են ավելի ընդգրկուն նպատակի, քան սոսկ առանձին կուսակցությունների ընտրապայքարն է. գլխավոր ընտրությունը ծավալվելու է իշխանության տարբեր ճյուղերի միջեւ: Այս առիթով հիշատակվեց «Միասնություն» դաշինքը: «Մեր կուսակցությունն ուժերից վեր խնդիրներ չի դնում իր առջեւ. մեծ հաջողություն կհամարեինք, եթե հավաքված ձայները մի քանի տոկոս կազմեին», ասաց պրն Բագրատյանը՝ չմոռանալով հիշատակել, որ իրենց համար կարեւորը ժողովրդի կողմից ճիշտ ընկալվելն է:

Գովեստով գնահատելով մի քանի կուսակցությունների գաղափարախոսություններում իրական ազատականության առկայությունը՝ պրն Բագրատյանը նաեւ քննադատեց կեղծ դեմոկրատների ի հայտ գալը, ընդ որում՝ վերջիններս, ըստ նրա, փորձում են տպավորություն ստեղծել, թե մեծ ճանաչում են վայելում ժողովրդի շրջանում: Ցավոք, այս անգամ էլ նախկին վարչապետն անուններ չնշեց: Ինչ վերաբերում է «Ազատություն» կուսակցությանը, ապա պրն Բագրատյանը գնահատեց որպես ՀՀՇ-ից ծնունդ առած կազմակերպություն: Եկավ մի պահ, երբ ՀՀՇ-ն մնաց լոկ որպես արցախյան շարժման հովանի, եւ այժմ էլ, ըստ պրն Բագրատյանի, չի դավանում ոչ աջ, ոչ ձախ գաղափարախոսություն:

Տնտեսությանն ու իր վարչապետությանն առնչվող հարցերին Հրանտ Բագրատյանը պատասխանեց տեսական բազմաթիվ դրույթներով, որոնցից առավել էական էին հետեւյալները. ՀՀ նախագահը, քաղաքական ասպարեզ բերելով կամ վերադարձնելով «կասկածելի» անձանց 8 տարվա տնտեսական ծրագրերն ու առաջընթացը հավասարեցրել է զրոյի: Տնտեսության այն տարիների դժվարությունները վկայակոչելով միտումնավոր բարոյապես արժեզրկում են իրեն, այնինչ իր կառավարությունը միակն էր, որ կուլ չգնաց ուժային նախարարություններին, ինչպես այժմ: «Ո՞վ է պատասխան տալու մեր բարոյական արժեզրկման համար», հարցրեց նախկին վարչապետը՝ թերեւս չիմանալով, որ պատասխանատվությունը երկկողմանի է լինում: «Ինչ-ինչ, բայց իմ վարչապետության օրոք արդյունաբերության անկում չի եղել. 500 սեփականաշնորհված գործարաններից ոչ մեկից իմ հասցեին բողոք չի ստացվել, իսկ Սեւանի մակարդակը, ճիշտ է, իջել էր, բայց ոչ այնքան, որքան հիմա», ասաց եւ ուշացած փաստեր բերեց պրն Բագրատյանը: Եվ ի եզրափակում տխուր իրականության հիշեցրեց, որ ճշմարտությունը համեմատության մեջ է:

ԱՆՈՒՇ ԲԱԲԱՅԱՆ

ՍԵՄԻՆԱՐ

«Պարենային ծրագիրը գործողության մեջ»

Հրատապ խնդիր, որի լուծումը Հայաստանին կմոտեցնի ոչ թե կոմունիզմի, այլ Եվրամիության մատույցներին

Մինչեւ 2003 թվականը Հայաստանի պարենային անվտանգությունն ապահովելու համար մշակվել է ՀՀ ազգային պարենային ապահովության քաղաքականության ծրագիր: Որ այս ծրագիրը կարեւոր է Հայաստանի նման երկրի համար, որտեղ միրգ ու բանջարեղենից բացի մնացած մթերքների միայն 54 տոկոսի ստացումն է իրականացվում սեփական արտադրության հաշվին, երեւում էր նաեւ ծրագրի առիթով երեկ Ամերիկյան համալսարանում բացված սեմինարի ներկայացվածությունից: Ծրագրի կարեւորությանը հերթով անդրադարձան ՀՀ վարչապետը եւ երեք նախարարներ (գյուղատնտեսության, ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի, սոցապահովության), որոնց ելույթները ավելի շատ նման էին յուրահատուկ հաշվետվության: Ծրագրի կարեւորությունը ընդգծեցին նաեւ Հայաստանում ՄԱԿ-ի եւ Եվրահանձնաժողովի (ԵՀ), ինչպես նաեւ այլ միջազգային կազմակերպությունների ներկայացուցիչներն ու ՀՀ կառավարության «երկրորդ էշելոնը»՝ փոխնախարարներ, գերատեսչությունների ղեկավարներ եւ այլն:

«Ո՛չ ինքնամեկուսացմանը»

«Եվրահանձնաժողովի հետ մեր հարաբերությունները զարգանում են շատ դինամիկ, եւ ընդհանրապես եվրակառույցներում ՀՀ ինտեգրացման գործընթացը բավականին լուրջ տեմպերով է առաջ ընթանում», հայտնեց ՀՀ վարչապետը՝ միաժամանակ չմոռանալով ԱԺ առաջիկա ընտրությունները, որոնցից մեծապես կախված է այդ գործընթացի հետագան եւ որով կարող ենք լուրջ հայտ ներկայացնել Եվրախորհրդին անդամակցելու համար: Ա. Դարբինյանն իր ղեկավարած կառավարության ԵՄ կառույցների համագործակցությունը գնահատեց շատ ինտենսիվ: Մինչ այդ Հայաստանը ինչ-որ չափով դատապարտել էր իրեն ինքնամեկուսացման, մինչդեռ այսօրվա կառավարության մեկտարյա աշխատանքը ցույց տվեց, որ Հայաստանը ոչ միայն մեկուսանալու, այլեւ ընդհանրապես այդ ծրագրերին չմասնակցելու որեւէ հիմք չունի: Ընդհակառակը, Հայաստանը իր ակտիվ ներգործությունն է ունենալու եվրոպական բոլոր գործընթացներին, այդ թվում՝ տարածաշրջանային համաձայնագրերին: Դրանցից հատկապես կարեւորվեցին երկուսը՝ Եվրոպա-Ասիա տրանսպորտային մայրուղիների «Տրասեկա» եւ նավթամուղերի եւ գազամուղերի ճանապարհների որոնման աշխատանքների «Ինոգեյթ» ծրագրերը: Ինչ վերաբերում է բուն նյութին, ապա պրն Դարբինյանը հույսով է, որ մինչեւ ծրագրի իրականացման ավարտը՝ 2003 թվականը, համագործակցելով եվրոկառույցների հետ, Հայաստանը կկարողանա ստեղծել բոլոր նախադրյալները՝ ապահովելու սեփական պարենային անվտանգությունը: Վարչապետը հիշատակեց ԵՀ-ից ստանալիք 11 մլն էկյուն, որը կուղղվի գյուղատնտեսության մի քանի խնդիրների լուծմանը: Դրանից բացի, այս տարի գյուղատնտեսությունը կստանա 14 մլն-ի վարկեր: Իսկ ելույթի ելակետը այս էր՝ «Միջազգային տնտեսական ֆինանսական ճգնաժամի պայմաններում սպասել, որ Հայաստանում տնտեսական հրաշքներ են լինելու, թերեւամիտ կլինի», բայց, ըստ Ա. Դարբինյանի, չպետք է մոռանալ նաեւ ՀՀ տնտեսական առաջընթացը եւ զարգացումը: Ի դեպ՝ վարչապետի այս գնահատականը ավելի առարկայացավ ֆինէկոնոմնախարար Է. Սանդոյանի, ինչպես միշտ թվերով հարուստ ելույթում: Նախարարը գոհունակությամբ հիշեցրեց 1998-ի ՀՆԱ 7.2 տոկոսի աճի մասին, որի հիմնական «պատճառը» գյուղատնտեսության ոլորտում շուրջ 13 տոկոս աճն է եղել: Ի դեպ՝ ապագայի համար բավականին հուսադրող ցուցանիշ, մանավանդ, եթե նկատի ունենանք վարչապետի ելույթից հետո ԵՀ ներկայացուցիչ Ժ. Կասյեի հավաստիացումները վերը նշված 11 մլն էկյուի վերաբերյալ եւ Հայաստանին ԵՀ օգնության պատրաստակամությունը:

20-րդ դարի վերջին Հայաստանում «ծաղկում է» բնատնտեսությունը

«Ազգային պարենային ապահովության ծրագրի» բուն փիլիսոփայության ներկայացումը ի պաշտոնե վերապահված էր գյուղնախարար Վլադիմիր Մովսիսյանին, որը հարկ համարեց նախ շնորհակալություն հայտնել ԵՀ-ի ներկայացուցչին՝ «հոգատարության համար», ապա մանրամասն անդրադարձավ ՀՀ գյուղատնտեսության այսօրվա խնդիրներին ու դրանց լուծումներին: Այսօր, 20-րդ դարի վերջին, Հայաստանի գյուղատնտեսության մոտ 32 տոկոսը բնամթերային է, եւ հետեւաբար պետք է անել ամեն ինչ գյուղատնտեսությունը քաղաքակիրթ ճանապարհի վրա բերելու համար: Պրն Մովսիսյանը թվարկեց գյուղատնտեսության հրատապ խնդիրները՝ ագրարային տնտեսությունների ստեղծումը, հողի շուկայի ձեւավորումը, ոռոգման համակարգի բարելավումը, արտադրատեխնիկական կենտրոնների ստեղծումը, մեծածախ շուկայի ապահովումը, ինտեգրացումը ԱՊՀ երկրների շուկային, սպառողական կոոպերացիան, վերամշակող արտադրության վերակենդանացումը, գյուղատնտեսության վարկավորումը եւ էլի շատ հարցեր: Մասնավորապես, տնտեսությունների վարկավորումն այս տարի կհասնի մոտ 14 մլն-ի, ինչը կրկնակի ավելի է անցյալ տարվա համեմատ, սակայն, ՀՀ թիվ մեկ գյուղատնտեսի գնահատմամբ, Հայաստանի գյուղացիական տնտեսություններին անհրաժեշտ է մոտ 40 մլն դոլար: Մի խոսքով՝ գյուղնախարարի հավաստմամբ, կարվի ամեն ինչ, որպեսզի Հայաստանը սննդի պակասություն ապագայում չունենա, ինչը չի կարելի ասել ներկայի մասին: Դա հատկապես երեւում է վերոհիշյալ ծրագրում տեղ գտած պարենային զամբյուղի մասին հաշվարկներից, ինչը, ցավոք, համեմատելով բնակչության այսօրվա իրական սպառման ծավալների հետ, դեռ շատ հեռու է բավարար լինելուց:

ԳԱՅԱՆԵ ՄԻՐՈՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Անդրադարձ

ՀԱՐՑԱԶՐՈՒՅՑ

Քաղաքապետ Ս. Աբրահամյանի Վոլգոգրադ այցը տվեց առաջին պտուղները

Անցած տարի Վոլգոգրադ քաղաքի պատվիրակությունն այցելել էր Երեւան, որի ընթացքում ստորագրվել էին նախնական արձանագրություններ, իսկ պայմանագրերը պիտի ստորագրվեին Վոլգոգրադում: Երեւանի քաղաքապետ Սուրեն Աբրահամյանի գլխավորած պատվիրակությունը վերջերս է վերադարձել Վոլգոգրադից: Ստորեւ «Ազգի» ընթերցողներին եմ ներկայացնում իմ հարցազրույցը քաղաքապետի հետ:

– Պարոն Աբրահամյան, ի՞նչ նպատակ էր հետապնդում պատվիրակության այցը Վոլգոգրադ:

– Վոլգոգրադի մարզի, քաղաքի հետ մեր հարաբերությունները կամ այն փաստաթղթերը, որ մենք ստորագրեցինք այնտեղ, քաղաքապետարանի կողմից հորիզոնական կապերի ստեղծման կամ վերականգնման գործընթացի մեկ օղակն են:

– Ինչո՞ւ է քաղաքապետարանը կարեւորում այս գործընթացը:

– Վոլգոգրադում մեր պատվիրակությունը համոզվեց, որ մեծավոր սփյուռքում մեծ համայնքներ ունենք, բայց, ցավոք, այդ համայնքները ձեւավորված չեն, պարզապես ցանցված կարգով են (ի տարբերություն հեռավոր սփյուռքի, որտեղ, շնորհիվ դասական կուսակցությունների, համայնքները ձեւավորված են): Այդ փաստը շատ անհանգստացնող է: Վոլգոգրադում ունենք բավականին հզոր պոտենցիալ, ռեսուրսներ ֆինանսական կարող ուժեր, որոնք հնարավորություններ ունեն ներդրումներ անելու նաեւ Հայաստանում, որոնց հետ որոշակի աշխատանքներ պետք է տարվեն: Մեր կարեւոր խնդիրն է ստեղծել այն մոդելը, որ գործի, միայն փաստաթղթային բնույթ չկրի:

– Ի՞նչ գործնական քայլեր արվեցին այցի ընթացքում:

– Առաջին քայլը Վոլգոգրադում բացեցինք Երեւանի քաղաքապետարանի ներկայացուցչությունը, որը մի քանի խնդիրներ է իրականացնելու. համայնքը համախմբելու, Երեւանից ինֆորմացիա տրամադրելու, որոշակի ծառայությունների օժանդակելու եւ նրանց շահերը պաշտպանելու խնդիրներ կապված դատաիրավական հիմնարկների հետ եւ, իհարկե, շահագրգռելու խոշոր ներդրողներին Հայաստանում աշխատատեղեր բացելու առաջարկով:

– Ի՞նչ արձագանքներ եղան տեղական մամուլում ձեր այցի կապակցությամբ:

– Տեղական հեռուստատեսությունն ուղիղ եթերով հաղորդեց իմ եւ Վոլգոգրադի քաղաքապետի մամուլի ասուլիսը, որի ժամանակ պատասխանում էինք յուրաքանչյուր հարցի: Մեր փոխադարձ պայմանավորվածությունները հնարավորություն տվեցին ստեղծել մի ամուր տանիք, որի հովանու ներքո պետք է կատարվեն բոլոր գործարքները երկու քաղաքների միջեւ: Երեք օր շարունակ տեղական ամբողջ մամուլն անդրադառնում էր մեր այցելություններին ու ներկայացուցչության բացմանը:

– Ի՞նչ պայմանագիր ստորագրվեց այս անգամ:

– Վոլգոգրադ-Երեւան Առեւտրի կենտրոնի բացման պայմանագիր, որի դուստր ձեռնարկությունը կբացվի Երեւանում: Իսկ թե այդ կենտրոնը ինչ գործունեություն կունենա՝ մանրամասները մշակվում են: Շուտով Երեւան կժամանեն Վոլգոգրադի ներկայացուցիչները իրենց Առեւտրի կենտրոնի բացման առթիվ: Եղան բազմաթիվ այցելություններ, որոնց թվում եւ կնեբի տրակտորի գործարանը, ուր պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց լիզինգային կարգով տրակտորներ տրամադրելու Հայաստանին, իսկ պահեստամասերն էլ ավելի էժան, առաջին ձեռքից, որի միջնորդը կլինի այդ նոր բացվելիք կենտրոնը: Մեր պատվիրակության կազմում կային նաեւ գործարարներ, որոնք համագործակցության եզրեր գտան տարբեր բնագավառներում:

– Վոլգոգրադով սահմանափակվելո՞ւ է ձեր արտաքին հարաբերությունների ոլորտը...

– Ոչ, իհարկե, դա միայն սկիզբն է, եւ արդեն դրա շառավիղները տանելու են Կրասնոդար, Ստավրոպոլ: Հյուսիսային Կովկասի հետ համագործակցելն ամուր ու շահավետ պետք է լինի, դրանով մեծ գործ արած կլինենք նաեւ ներքին սփյուռքի համախմբման գործում:

– Հայ համայնքի հետ հանդիպումը հնարավորություն տվե՞ց տիրող իրավիճակին ծանոթանալու:

– Անշուշտ, դա շատ ծանր էր, քանի որ նրանք ծանոթ չեն Հայաստանում տիրող իրավիճակին, հայկական ոգին, գիրը, գրականությունը պահելը պատկերացնում են միայն հայերեն խոսելով, չկան հայկական դպրոցներ, թերթ, գրականություն, եկեղեցի անգամ չկա:

– Ինչպե՞ս եք լուծելու այդ կարեւորագույն խնդիրը, չէ՞ որ մի սերունդ հետո հայերենը կմոռացվի եւ մեխանիկորեն կկորցնենք 50-60 հազարանոց համայնքը:

– Դա մեզ շատ է մտահոգում, եւ այդ առթիվ արվեց շատ կարեւոր առաջին քայլը: Ստեփանավանցի Հովհաննիսյան եղբայրները ստանձնեցին եկեղեցու շինարարության ողջ ծախսերը, իսկ մենք կարողացանք պայմանավորվածություն ձեռք բերել, որի արդյունքում տրամադրվեց 4-6 հա հողատարածություն հայկական եկեղեցու շինարարության համար, որի նախագծերը կային: Հաջորդը կլինի դպրոցը: Իսկ Վոլգոգրադում մեր հյուպատոսարանի բացումը էլ ավելի կամրապնդի տարածաշրջանի համայնքներն ու կհամախմբի: Ընդհանուր առմամբ այցի ընթացքում ստորագրվեց մեկ պայմանագիր նահանգապետի եւ մեկ պայմանագիր քաղաքապետի հետ: Վոլգոգրադցիները խանդավառված էին փոխայցելությունից, եւ Հայաստանը մեծ հետաքրքրություն էր առաջացրել նրանց մեջ: Արդեն նշանակվել է Վոլգոգրադ-Երեւան ժամանակավոր ներկայացուցիչը՝ Տիգրան Կարապետի Կարապետյանը, որը գործարար է ու մեծ հեղինակություն ունի Վոլգոգրադում, առայժմ իր գրասենյակում է տեղավորվել, մինչեւ քաղաքի կենտրոնում հատկացվի տարածք պետական մարմինների կողմից, որի մասին համաձայնագիրը նույնպես ստորագրվել է:

Մեր կողմից ավելացնենք նաեւ, որ Ս. Աբրահամյանն այցի ժամանակ հրավիրվել է նաեւ Դումա, որտեղ շուրջ 40 րոպե ելույթով ներկայացրել է Հայաստանի ներկա իրավիճակը: Պատվիրակության ընդունելությունը կազմակերպված էր բարձր մակարդակով, ինչն էլ վկայում է, որ Հայաստանը հետաքրքրում է տեղի բնակչությանը, իշխանություններին եւ հայկական համայնքին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՄՆ

Միացյալ Նահանգների «Հայաստան» հիմնադրամի չորս նոր անդամները

«Այս չորս նոր նշանակումներով մենք պատրաստ կլինենք ընդլայնելու մեր գործունեության շրջանակները», ասել է Մ. Նահանգների «Հայաստան» հիմնադրամի վարչության նախագահ Հակոբ Գույումջյանը՝ հայտարարելով չորս անդամների անունները: Նրանք են դոկտ. Նուբար Աֆեյան, Հիլդա Մելքոնյան, Դրո Փիլիկյան եւ Գեւորգ Թորոյան: «Նրանք բազմազբաղ մարդիկ են, որոնք արդեն հայտնի են հայկական համայնքին ծառայելու իրենց անցյալի հարուստ փորձով», ավելացրել է նա:

Հաղորդելով այս մասին, «Արմինյն միրոր սփեքթեյթր» շաբաթաթերթը տալիս է նաեւ յուրաքանչյուրի մասին հակիրճ տեղեկություններ:

Դոկտ. Նուբար Աֆեյանը փոխնախագահն է Պերկին-էլմեր կորպորացիայի այն օրից, երբ իր հիմնած «Պերսեպտիվ բայոսիստեմզ» ընկերությունը միացավ Պերկին էլմերին (1998 թ.): Նա նաեւ Մասաչուսեթսում գտնվող «Անալիտիկլ էնդ լայֆ սայնս սիստեմ ասոշիեյշն», «էքզակտ լաբորատորիզ», «Կոլոր կայնետիկս» եւ «Անտիջենիկս» ընկերությունների տնօրենների խորհրդի անդամ է:

Հիլդա Մելքոնյանը վերջին 14 տարվա ընթացքում մասնակցել է ՄԱԿ-ի դիվանագիտական առաքելություններին, եղել է Կամբոջայում եւ Հունաստանում դեսպանի օգնական, Նյու Յորքի Հայ ավետարանական եկեղեցու Հոգաբարձուների վարչության նախագահ: Այժմ նույն վարչության, ինչպես նաեւ Ամերիկայի հայ միսիոներական ասոցիացիայի վարչության անդամ է: «Հայաստան» հիմնադրամում զբաղվելու է համայնքի հետ հարաբերությունների զարգացման գործով:

Դրո Փիլիկյանը «Օգիլվի եւ Մաթեր» գովազդային հսկա ընկերության նախագահն է, ինչպես նաեւ նրա համաշխարհային վարչության գործադիր կոմիտեի անդամը: Զբաղվելու է ընդհանուր հաղորդակցության հարցերով:

Գեւորգ Թորոյանը երկար տարիներ շինարարական արդյունաբերության ասպարեզում է եղել: Ավարտել է Բեյրութի ամերիկյան համալսարանը: Աշխատել է «Կոնսոլիդեյթիդ կոնստրակշն կոմպանի» ընկերությունում՝ հասնելով գլխավոր մասնաճյուղի գործադիր տնօրենի աստիճանին: Այժմ Կալիֆոռնիայում տեղադրված էլեկտրաէներգիա արտադրող անկախ «Դելմա Փաուեր» ընկերության նախագահն է: Հիմնադրամում զբաղվել է զարգացման ծրագրերի տեխնիկական հագեցվածության հարցերով:

Վարչության նախագահ Հակոբ Գույումջյանը օդափոխիչների արտահանման «Սափլայզ էնդ սերվիզ» ընկերության նախագահն է: Ավարտել է Բեյրութի ամերիկյան համալսարանը: Համայնքի, ինչպես նաեւ Ամերիկայի հայկական համագումարի գործուն անդամներից է: Իսկ վարչության քարտուղար Ջոզեֆ Բասրալյանը «Հակենսեք-Բեյգր Ուին, Ռիգզի, Հեստինգսոն էնդ Բասրալյան» իրավաբանական ֆիրմայի բաժնետերերից է, ինչպես նաեւ «Ամերիկայի իրավաբանների ասոցիացիայի» հողային եւ ծրագրավորման կոմիտեի անդամը:

Գույումջյանն ու Բասրալյանը «Հայաստան» հիմնադրամի վարչության մեջ են 1996 թվից:

Հ. Օ.

ՖՐԱՆՍԻԱ

Գրենոբլում կտեղադրվի Ցեղասպանության զոհերին նվիրված խաչքար

Գրենոբլի Հայ ակումբի լրատու «Ազատ մագազին» եռամսյա հանդեսը տեղեկացնում է, որ Գրենոբլի քաղաքապետարանի հովանավորությամբ հունիսի 5-ին քաղաքի կենտրոնում՝ Պոլ Միստրալ զբոսայգում, տեղի է ունենալու Հայոց ցեղասպանության զոհերի հիշատակին նվիրված խաչքարի բացման արարողություն: Ֆրանսահայ համայնքի տարբեր միություններից կազմված հանձնախումբը ներկայումս քաղաքապետարանի պատգամավորների եւ մասնագետների հետ պատրաստվում է այդ միջոցառմանը:

Խաչքարի հեղինակն է գյումրեցի քանդակագործ Գրիգոր Կիրակոսյանը: Գրենոբլի Հայ ակումբը Հայաստանից բերված խաչքարը ընծայել է քաղաքի բնակիչներին: Աշխատանքներն իրականացվել են ճարտարապետ Մ. Կաչիկյանի ղեկավարությամբ:

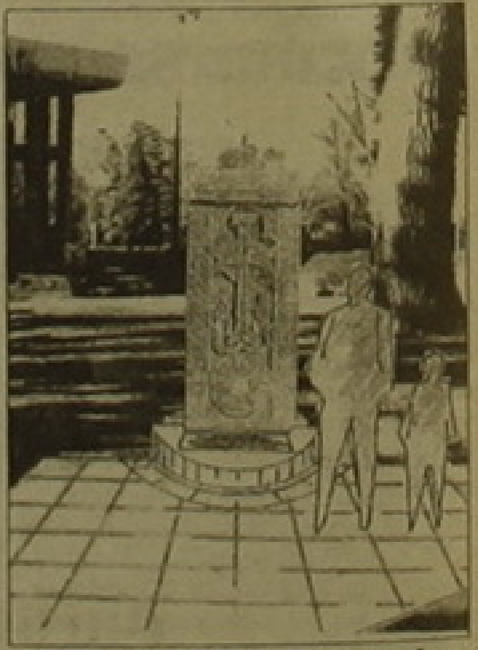

Խաչքարի բացման պաշտոնական արարողությանը ներկա կլինեն ֆրանսիացի եւ հայաստանցի բարձրաստիճան անձինք, իսկ համերգային բաժնում ելույթ կունենա ժամանակավորապես Մարսելի ԺԱՖ-ի երաժիշտների ու պարողների խումբը:

Պ. Ռ.

SOS. կանչում են «Արաբկիր» հյուրանոցի փախստականները

Փախստականների վիճակը պատգամավորության թեկնածուներին չի հետաքրքրում

1988 թվականից ի վեր «Արաբկիր» հյուրանոցը հիսուն փախստական ընտանիքների (Բաքվից, Արցախից) հանգրվանն է դարձել: Բնակիչների խիտ դասավորման սկզբունքով շենքը երկփեղկվել է երկու մասի: Աստիճանահարթակի վրա բացվող լուսավոր մասը զբաղեցրել է տուրիստական գործակալության մի գրասենյակ՝ հարմարավետ ու վերանորոգված: Իսկ ծախսակողմյան միջանցքում այնպիսի դժոխային մթություն է տիրում, որ փախստականների սենյակների համարանիշերը միայն շոշափելով կարելի է որոշել: Շենքի ելումուտն էլ փախստականներին պարտադրված է այլ դռնով:

Պատահական դռներ թակելով քայլում էի միջանցքում, երբ դռներից մեկը բացվեց, եւ մի երիտասարդ կին ինձ ներս հրավիրեց: Իմանալով այցիս նպատակը զրուցակիցներս հավաքվեցին եւ չսպասելով հարցադրումներիս յուրաքանչյուրն սկսեց իր կյանքի պատմությունն անել: Տարիների ընթացքում կուտակված վրդովմունքն ու բարկությունն արդեն վաղուց թելադրել էին իրենց հարցերն ու պատասխանները: Հյուրանոցում ապրող փախստականները չունեն կարգավիճակ: Աշխատանք որոնելու ջանքերն ապարդյուն են: Աղքատության ծայրահեղ պայմանների ստիպումով ոմանք նույնիսկ զուգարաններ մաքրելու քայլին են դիմում: Բացակայող կենսական պայմանների անվերջ ձգվող շարանը լրացնում է էլեկտրաէներգիայի խնդիրը: Մի քանի ընտանիքներ դատապարտված են մթության: Հոսանքը չանջատելու փախստականների հորդորանքներն էլեկտրացանցում զուր էին անցել: Փախստականների վկայությամբ պետությունը նրանց չի հովանավորում: Փախստականների կոմիտեն անվերջ լռում է, իսկ ՄԱԿ-ը, մշակված ծրագրի համաձայն, ընդամենը երկու անգամ՝ յուրաքանչյուր ընտանիքի բաժանել է տասներկու կիլոգրամ ալյուր՝ ճշգրիտ չափելով ընտանիքի անդամների թիվը:

Փախստականների ծանր կենսապայմանների վկայությունը նրանց կացարաններն են, որտեղ անցած տասը տարիների ընթացքում վաճառվել է ամեն հնարավորը հացի փող հայթայթելու միակ ձգտումով: Այսօր մարդիկ «կոտրած տաշտակի» առաջ են կանգնել, իսկ «ոսկե ձկնիկներ» մեր հասարակության մեջ դժվար է գտնել: «Արաբկիր» հյուրանոցի երբեմնի համարները վերածվել են կեղտոտ, մռոտ բների՝ խոնավությունից պատերից թափված ծեփոնների տեղերը քողարկելու նպատակով առաստաղից կախված փալասներով, քանդված զուգարաններով: Անվերջ կարելի է թվել այս շարքը: Սակայն ամենից սարսափելին թերեւս այս կացարաններում բացակայող սանիտարահիգիենիկ պայմաններն են, որոնք տեղիք են տվել խավարասերների ու ոջիլների առատությանը: Եվ այս ամենն այն պատճառով, որ փախստականների թոշակառու մասի առջեւ դրված է մի դաժան ընտրություն՝ կամ չոր հաց ուտել, կամ էլ էլեկտրաէներգիայի վարձը վճարել: Դժվար չէ թերեւս պատկերացնել այն փախստականների վիճակը, որոնք ոչ թոշակ են ստանում, ոչ էլ որեւէ կերպ ընդգրկվում են «Փարոս» ծրագրի շրջանակներում: Այնպես որ հիգիենային հետեւելու եւ անհրաժեշտ պարագաներ ձեռք բերելու խնդիրն իր առաջնային տեղը զիջում է հացին ու լույսին: Փախստականների գերագույն խնդիրը, այնուամենայնիվ, շարունակում է մնալ կարգավիճակ չունենալու հարցը, մի հանգամանք, որի իրականացմամբ փախստականները կունենան օրենքով սահմանված իրավունքներ, արտոնություններ: Իսկ ներկայիս նախընտրական եռուզեռում փախստականների վիճակը պատգամավորության ոչ մի թեկնածուի չի անհանգստացնում: Պատճառը պարզ է. փախստականներն ընտրելու իրավունք չունեն:

ԷԼԻՆԱ ԳՐԻԳՈՐՅԱՆ

digitised by A.R.A.R.@

ՍԵՐԲԱԿԱՆ ՄԱՄՈՒԼԻ ԷՋԵՐԻՑ

Սերբիան կրակների մեջ

Արդեն շուրջ երկու ամիս աշխարհն իր հայացքն ուղղել է Սերբիային, որը բարբարոսաբար ու անխնա ռմբակոծվում է ՆԱՏՕ-ի կողմից: Աշխարհի լրատվական միջոցներն այսօր հիմնականում անդրադառնում են կոսովյան հիմնահարցին, որին քաղաքական շատ գործիչներ ամենատարբեր որակումներ են տալիս: Սակայն աշխարհի բարի կամքի տեր մարդիկ, մասնավորապես մտավորականները, խստիվ դատապարտում են Հարավսլավիայի հանդեպ ՆԱՏՕ-ի սանձազերծած պատերազմը, գործած հրեշավոր ոճիրը, որի զոհը դարձան հազարավոր անմեղ մարդիկ, իսկ շատերը մնացին անօթեւան: Բնական ու տրամաբանական է, որ այսօր, առաջին հերթին, իրենց անսահման վրդովմունքն ու վիրավորանքն են արտահայտում սերբ անվանի շատ մտավորականներ, գիտնականներ, քաղաքական գործիչներ, նաեւ շարքային մարդիկ: Բողոք ուղղված միջազգային հանրությանը եւ Արեւմուտքի ղեկավարներին ի դեմս Բիլ Քլինթոնի, Խավիեր Սոլանայի, Վեսլի Քլարկի, Մադլեն Օլբրայթի, Ռիչարդ Հոլբրուքի, Ռոբին Քրիստոֆերի, Տոնի Բլերի, Ռոբին Քուկի եւ նրանց համախոհների, ովքեր արտահայտվել են խաղաղ գյուղերն ու քաղաքները ռմբակոծելու օգտին:

Թարգմանաբար ներկայացնում ենք բելգրադյան «Կնիժեւնե նովինե» («Գրական նորություններ») թերթում օրերս տպագրված իմ սերբ գրչընկերներից երկուսի խոսքը:

ՌՈՒԲԵՆ ՍԻՄՈՆՅԱՆ

Սերբիան կրկին հուրհրում է Եվրոպայում

Հուրհրում է հողով ու արյով, նաեւ բոցերում: Այս պատերազմը սերբ ժողովրդի հանդեպ 20-րդ դարում գործած չորրորդ ոճիրն է: Այդպես է եղել Առաջին ու Երկրորդ աշխարհամարտերում, ինչպես նաեւ դարիս 90-ականների սկզբին բռնկված եւ մինչեւ օրս շարունակվող պատերազմում: Այս ճակատագրական պահին սերբ ժողովուրդը վճռորոշ պայքար է մղում պահպանելու իր հողը, պատիվը, գոյության իրավունքը:

Սարսափելի գազանը ռմբակոծում է ամեն բան եւ Գրաչանիցան՝ 14-րդ դարի սերբական ճարտարապետական գոհարներից մեկը, եւ Ցետինյեն՝ սուրբ Պետրոսի ու Նեգոշի աթոռանիստը, եւ Կրագուեւացում գերմանացիների կողմից 1941-ին գնդակահարված 7000 նահատակ սերբերի գերեզման-հուշակոթողը, եւ Բելգրադը՝ համայն սերբ ժողովրդի մայրաքաղաքը, որն ամբողջ պատմության ընթացքում ավելի շատ ավերածություն ու վերք է տեսել, քան օջախ ու տուն:

Արեւմտյան Եվրոպայի քաղաքակրթության խորհրդանիշներ Անգլիան, Ֆրանսիան, Իտալիան եւ Իսպանիան նպատակահարմար գտան ամերիկյան բարբարոս կացնի կցորդը դառնալ... եւ հիմա ծնկաչոք սպասում են, թե ե՞րբ են, վերջիվերջո, հատվելու նաեւ իրենց խոնարհ գլուխները: Դաս կլինի՞ սերբական ողբերգությունը նրանց համար, որպեսզի ետ շեղվեն բռնած ուղուց եւ դիմակայեն չարին:

Ասում են, թե գերմանացիները պահանջել են, որ իրենց ռմբակոծիչներն առաջինն իրականացնեն օդային հարվածները: Եվ դա ամենեւին զարմանք չի հարուցում, քանի որ նրանք այսօր էլ սերբական արյան ծարավ են:

Կործանման աստիճանի վտանգված է աշխարհի ուղղափառ ամենամեծ քաղաքակրթություններից մեկը՝ սերբականը, որը պահպանելու համար մենք պիտի դիմանանք: Արեւածագը սկիզբ է առնում Արեւելքից: Եվ դրա համար էլ հույսով ենք, որ այս ահավոր ոճիրը կանխելուց հետո Եվրոպան ու աշխարհը չեն լինի առաջվանը: Սերբերն ամբողջ աշխարհին ակնհայտորեն ցույց տվեցին, թե որքան կեղծ ու սուտ է ամերիկյան դեմոկրատիան եւ որքան մահաբեր է նոր աշխարհակարգը, որի իսկական անունն է «ՆԱՏՕ-ական սարսափելի գազան»:

Բարձրյալի ողորմածությամբ է թերեւս որոշվել, որ ամեն բան կրկին սկսվի Կոսովոյից: Այս անգամ արդեն կոսովյան պատվիրանը կատարել է պետք, իսկ կոսովյան պատերազմը շահել: Տասը երկիր մեզ վրա է հարձակվել: Փոքր սերբ ժողովուրդը (բայց մի՞թե փոքր է) բացում է իր փառավոր պատմության նոր էջը: Սերբ գրողներն անդրադառնալու են այս մեծագույն ոճրին, ՆԱՏՕ կոչված գազանի բարբարոսություններին: Այդ գազանը, սերբերից որպես հուշ, ճակատին դաջված խարան է տանելու իր հետ:

Սերբիան կրկին հուրհրում է Եվրոպայում՝ լույս տալով ողջերին ու մեռածներին: Մենք ամեն գնով կպայքարենք հանուն Սերբիայի հավերժության:

ՄԻԼՈՐԱԴ ՋՈՒՐԻՉ
Բանաստեղծ, բելգրադյան «Սրպսկա կնիժեւնա զադրուգա» հրատարակչության գլխավոր խմբագիր

Կոսովոն՝ մեր հիշողության ոսկե գանձարան

Երբ Իրաքը ներխուժեց Քուվեյթ, ՆԱՏՕ-ն անմիջապես միջամտեց պաշտպանելով հարձակվածին: Այսօր, երբ հանցագործ Ալբանիան ներխուժել է Սերբիայի տարածքը նպատակ ունենալով զավթել մեր հայրենիքի ամենասրբազան հատվածը, ողջամտությանը եւ բանականությանը հակառակ ՆԱՏՕ-ի ուժերը սատար են լինում զավթիչներին: ՆԱՏՕ-ն այսօր ոչ միայն ալբան ահաբեկիչներին զենք մատակարարող կազմակերպություն է, այլեւ Մեծ Ալբանիայի կցորդը: Այսօր նոր աշխարհակարգի եւ նորագույն զինամիջոցների թիրախ դարձած Սերբիան, որ դարերով պաշտպանել է իր ազատության իրավունքը, կրկին պայքար է մղում ի շահ Եվրոպայում համընդհանուր խաղաղության:

Պատահական չէ, որ այսօր հարձակման է ենթարկվել Կոսովոն՝ մեր մայր բնօրրանը, որի խորքերն են գնում սերբական պատմության արմատները: Աստծո ձեռքով Կոսովոյի հողում են սփռված մեր գոյության սերմերը: Կոսովոն մեզ համար սրբատեղի է, որտեղ սերբ ժողովուրդն ընդունել է Աստծո պատվիրանները: Կոսովոն մեր հիշողության ոսկե գանձարանն է, համաշխարհային նշանակության պատմամշակութային հոգեւոր տարածք: Արեւմուտքը բարբարոսներին խաչակրաց պատերազմ հայտարարելու փոխարեն, աղետալի հետեւանքներ ունեցող մի նոր արշավանք ձեռնարկեց նպատակ ունենալով բնաջնջել սերբական այս սրբավայրը:

Սարսափելի է (այլ կերպ անհնար է որակել), երբ դատապարտվում է հարձակման զոհ դարձած մի ժողովուրդ, երբ զավթված է նրա հայրենի բնօրրանը, որտեղ պատմության պայծառ էջեր են գրվել: Սերբերի հանդեպ գործած ոճիրը մարդկության նորագույն պատմության ամենամռայլ էջերից է, եթե, իհարկե, դեռ կան մարդ ու մարդկություն հասկացությունները:

ԱԼԵՔ ՎՈՒԿԱԴԻՆՈՎԻՉ
Բանաստեղծ, բելգրադյան «Serbian literary magazine» ամսագրի գլխավոր խմբագիր

ԵՎՐԱԽՈՐՀՈՒՐԴ

Առաջադրված են ընդհանուր քարտուղարի 3 թեկնածուներ

Եվրախորհրդի լրատվական բաժնից ստացված ֆաքսը տեղեկացնում է, որ խորհրդարանական ասամբլեայի մշտական հանձնախումբն իր մայիսի 26-ի նիստում լսելու է ԵԽ-ի ընդհանուր քարտուղարի պաշտոնին հավակնող երեք թեկնածուների ելույթները: Ներկայացված թեկնածուներն ըստ հերթականության հետեւյալներն են. Ուոլտեր Շվիմերը՝ Ավստրիայից, Տերրի Դեյվիսը՝ Մեծ Բրիտանիայից եւ Հաննա Սուչոցկան՝ Լեհաստանից: Նոր ընդհանուր քարտուղարը, որն իր պաշտոնը ստանձնելու է Դանիել Տարշիսից առաջիկա սեպտեմբերին, ընտրվելու է հինգ տարի ժամկետով հունիսին տեղի ունենալիք նիստի ընթացքում:

Մշտական հանձնախումբը, որի կազմում բացի խորհրդարանական ասամբլեայի նախագահից եւ 19 փոխնախագահներից ընդգրկված են նաեւ քաղաքական խմբավորումների եւ կոմիտեների նախագահներն ու ազգային պատվիրակությունների ներկայացուցիչները, նիստի ընթացքում քննարկվելու է նաեւ կոռուպցիայի դեմ քաղաքացիական օրենք-կոնվենցիայի նախագիծը, միջազգային քրեական դատարանի զեկուցագիրը, Եվրոպայում մահապատժի դրությունը, Միջերկրական տարածաշրջանում տնտեսական համագործակցության խթանման հարցերը, իրենց ծննդավայրերի հետ արտասահմանում ապրող եվրոպացիների կապերի հարցը, տեղեկատվական հասարակությունը եւ թվային աշխարհը թեման, ինչպես նաեւ այլ խնդիրներ: Հ. Օ.

Ելցինն արձակուրդն անց է կացնում Սոչիում

ՄՈՍԿՎԱ, 21 ՄԱՅԻՍ, ՄՆԱՐՔ: Ռուսաստանի նախագահ Բորիս Ելցինն այսօր մեկնել է Սոչի, որտեղ կանցկացնի իր երկշաբաթյա արձակուրդը: Կրեմլի հավաստի աղբյուրներից ստացված տեղեկությունների համաձայն, Ռուսաստանի ղեկավարի արձակուրդը պայմանավորված չէ նրա առողջական վիճակով: Աղբյուրների համաձայն, Բորիս Ելցինը կհանգստանա «Բոչարով ռուչեյ» պետական նստավայրում եւ ուշադրությամբ կհետեւի կառավարության նոր կազմի ձեւավորմանն ու մշտապես կապ կպահպանի վարչապետ Սերգեյ Ստեպաշինի հետ: Չի բացառվում նաեւ նախագահի աշխատակազմի եւ կառավարության ներկայացուցիչների հետ պետության ղեկավարի մի շարք հանդիպումների հնարավորությունը:

«ՆՅՈՒ ՅՈՐՔ ԹԱՅՄՍ»

Իսրայել. Ավելի լայն կոալիցիա հանուն խաղաղության

Հանուն խաղաղության իսրայելցիներն ավելի լայն կոալիցիա ստեղծելու կշռադատումներ են անում, գրում է լրագրող Դեբորա Սոնտագը «Նյու Յորք թայմս» թերթի մայիսի 19-ի համարում: Իր ջախջախիչ հաղթանակից հետո, Էհուդ Բարաքի առաջ ծառացած է կոալիցիայի այս հարցը: Որպեսզի կարողանա խաղաղության գործընթացը շարունակել առանց ներքին, քաղաքացիական խլրտումների, նա պետք է շատ որոշում կայացնի՝ իր կառավարության մեջ ընդգրկել ծայրահեղ-ուղղափառ Արյե Դերիի «Շաս» կուսակցությանը, որին վերջերս մեղադրում էին կաշառակերության մեջ, թե՞ Բենիամին Նաթանյահուի «Լիկուդ» կուսակցությանը, որը հեղինակազրկված եւ պարտված է: Ե՛վ Դերին, ե՛ւ Նաթանյահուն հրաժարական են տվել իրենց կուսակցությունների առաջնորդի պաշտոնից: Երկու մեծ ընդդիմադիր կուսակցություններից մեկի հետ համագործակցելը Բարաքի համար կհեշտացնի հանուն խաղաղության տարածքային զիջումներ կատարելու եւ ազգայնամոլների համար առավել ընդունելի դարձնելու գործընթացը: Երեքշաբթի օրը արտասանած հաղթանակի իր ելույթում նա իրեն պահեց որպես իսրայելական հասարակության խոր տարաձայնություններին դարման գտնող մի առաջնորդ: «Նա հաշտեցնող է, բոլորի հետ ողջագուրվում է: Նա չափազանց շատ համբույրների մարդ է», ասել է «Հաարեցի» լրագրող Դանիել Բեն-Շիմոնը:

Բայց, գրում է Սոնտագը իր հոդվածում, հասարակությանը հաշտեցնելուց առաջ Բարաքը նախ պետք է լեզու գտնի խորհրդարանի նոր կազմի հետ, որտեղ 15 կուսակցություններից 6-ը նոր են: «Լիկուդ» ու «Աշխատանք» կուսակցությունները կորցրել են իրենց տեղերը: Առաջինն ավելի շատ: Բարաքի կուսակցությունը, որն այժմ «Գեշեր» եւ «Մեյմադ» կուսակցությունների հետ կազմել է «Միասնական Իսրայել» շարժումը, այնքան մեծ հաղթանակ չարձանագրեց, ինչքան անձամբ Բարաքը՝ Նաթանյահուի նկատմամբ: «Միասնական Իսրայելն» այսօր խորհրդարան է մտնում ավելի քիչ տեղերով, քան իր ժամանակին «Լիկուդն» էր մտել: Սակայն «Լիկուդն» աջերի հետ համագործակցելով սկզբից եւեթ դժվարին կացության մատնվեց, մինչդեռ «Միասնական Իսրայելի» կենտրոն-ձախ գործընկերներն ավելի հուսալի են թվում: Մեծամասնություն կազմելու համար Բարաքին անհրաժեշտ չէ իր քաղաքական ընդդիմադիրների՝ «Շասի» կամ «Լիկուդի» օգնությունը հայցել: Նրանք հավանաբար դրա դիմաց փոխհատուցում կպահանջեն:

Քաղաքական-կուսակցական պատկերը մի օրում փոխվել է Իսրայելում: Աջերը խորտակվել են: Կենտրոնամետ ուժերը (ներառյալ ռուսները) ծաղկում են: Աշխարհիկները նոր, մեծ խմբավորում են կազմում: «Շասը» դարձել է գլխավոր կուսակցություն՝ դեպի իրեն ձգելով նախկին լիկուդականներին:

Նոր խորհրդարանում «Միասնական Իսրայել» կուսակցությունը վաստակել է ընդամենը 27 տեղ, որը շատ հեռու է մեծամասնություն (61 տեղ) լինելուց: Բայց կենտրոն-ձախ հակումներ ունեցող իր դաշնակիցների շնորհիվ Բարաքը կարող է մեծամասնական կառավարություն կազմել արաբական փոքրիկ կազմակերպություններից մեկի կամ երկուսի հետ համագործակցելով: «Դեռ երեկ մենք կրոնամոլ, աջակողմյան ազգ էինք, իսկ այսօր՝ սոցիալ-դեմոկրատներ եւ բազմակարծության ասպետներ», ասել է «Մաարիվ» թերթի քաղաքական մեկնաբան Չեմի Շալեւը:

Երկրի քաղաքական «քարտեզում» նրանք, ովքեր կողմ էին տարածքային զիջումների՝ համարվում էին ձախակողմյաններ, իսկ ովքեր դեմ էին՝ աջակողմյաններ:

Այժմ, երբ խաղաղության կողմնակիցների թիվն ավելացել է, որոշ մարդիկ ենթադրում են, թե նոր խորհրդարանը կբաժանվի աշխարհիկ եւ կրոնական խմբավորումների:

Քանի որ Բարաքը սիրաշահել էր արաբներին եւ հույսը դրել նրանց ձայների վրա, կարող է նրանց ընդգրկել իր գործակիցների շրջանում, բայց արաբ կուսակցությունների հետ համագործակցելը միշտ էլ ծայրահեղ որոշում է եղել «Աշխատանքի» նախկին ղեկավարների համար, եւ Բարաքն այդ հաշվի առնելով կարող է ընկրկել: Խաղաղության գործընթացն առաջ տանելու համար նրան անհրաժեշտ է համընդհանուր համաձայնություն, եւ այժմ, երբ «Լիկուդն» ու «Շասը» կորցրել են իրենց ղեկավարներին, նրա համար ավելի դյուրացել է սերտ հարաբերություններ հաստատել այդ կուսակցությունների հետ: «Շասը» այժմ 3-րդ կուսակցությունն է խորհրդարանում, իսկ «Լիկուդը» (որը 33 տեղից ընդամենը 19-ը կարողացավ պահպանել) երկրորդն է: «Շասը», սակայն կողմ լինելով խաղաղության ջանքերին, պաշտպանում է այն կարծիքը, որ հրեական երկիրը պետք է կառավարել հրեական եւ ոչ աշխարհիկ օրենքներով: Շասը դժվար է համակերպվում Նաթան Շարանսկու ռուս ներգաղթողների կուսակցության գոյության փաստի հետ: Երկուսի պայքարը երկար պատմություն ունի: Շարանսկու կուսակցությունը պահպանելով խորհրդարանում իր նախկին 7 տեղերը, ամենայն հավանականությամբ կգործակցի Բարաքի հետ եւ կմտնի նրա կոալիցիոն կառավարության մեջ:

Բարաքին տրված է 45 օր կառավարություն կազմելու համար:

digitised by A.R.A.R.@

Նա, ով տարիներ առաջ մարդ է, ինչպես տողերիս գրողը, արժէ, որ կարդա այս գիրքը վերստին տեսնելու համար, թէ ինչեր են անցել-դարձել հայութեան գլխով մեր դարի առաջին կէսին, հեղինակի հետ վերստին ապրելու անցած-գնացած դէպքերը:

Առաւել եւս խորհուրդ կտայի, որ կարդան նոր սերնդի մարդիկ՝ իմանալու եւ իմաստաւորելու համար մեր մօտիկ անցեալի պատմութիւնը:

Հեղինակն իր գիրքն աւարտում է սի, Լոռվա բարբառները: Այնուհետեւ գալիս են Երեւանում բարձրագոյն կրթութիւն ստանալու կարիքաւոր տարիները: Անօրինակ խանդավառութեամբ նախագծվող ու կառուցապատվող Երեւան եւ էլ աւելի անօրինակ զարհուրելի 1937-ը, տեռոր հասցված պետական քաղաքականութեան ապոգեան, որ այնքան թանկ նստեց հայ ժողովրդի, եւ ոչ միայն հայ ժողովրդի վրա: Հետո էլ պատերազմական տարիներ, հետպատերազմյան աքսորական բուռն քեն Զարյան... (արանցից՝ տարերի մասին շատ աւելի հանգամանալից նա գրել է հենց անցյալ տարի լոյս տեսած «Անմոռաց հանդիպումներ» գրքում):

Կուզենայի մեջբերել հեղինակի մտաբերումներից մեկը՝ փոքր, բայց իմ աչքում թանկագին. 1936, Աղասի Խանջյանի թաղումն է, 25-ամյա հեղինակը հուղարկավորների մեջ է, Կոնդ բարձրանալիս «Անկյան Նորակառույց շենքի պատշգամբում բասակը գլխին մի պահ երեւաց Եղի-

Իսկն ու իր սերնդի կյանքը

Վարազդաս Հարությունյանի «Կյանքիս խաչմերուկներում» գիրքը

այս խոսքով. «Ու այդպես, դժվարութեամբ մագլցելով կյանքիս ծառն ի վեր, ականատես դարձա 20-րդ դարի առաջին կեսին իմ շրջապատում տեղի ունեցած ուրախ ու տխուր իրադարձություններին, սերնդակիցներիս բաժին ընկած բախտին»: Ասել թե այս գիրքն իմնապատում է, մի բառ, որ կարծեմ Նաիրի Զարյանն է գտել իր «երկրորդ կյանք» լավ գիրքը բնորոշելու համար: Ամեն մարդ չէ, որ հնարավորություն եւ իրավունք ունի ինքնապատում գրելու: Ասենք, Շվեյցարիայի կամ մեկ ուրիշ «դինջ» երկրի երջանիկ բնակիչը որքան էլ երկար ապրած լինի ու լավ էլ գրիչ ունենա՝ ի՞նչ ինքնապատում: Ուրիշ բան, երբ հայ մարդն է գրում իր եւ իր ժողովրդի կյանքի մասին՝ դրամատիկական վայրիվերումներով, ինչպես հին հույները կասեին՝ պերիպետիաներով: Եվ պատումը (սյուժեն) արդեն պատրաստ է: Մնում է նստել ու գրել:

Մեր այսօրվա մշակույթի ականավոր դեմքերից մեկը՝ ճարտարապետության պատմաբան եւ տեսաբան, ակադեմիկոս Վարազդաս Հարությունյանն այդպես էլ արել է: Նա ոչինչ չի հնարել, դրա կարիքը չի ունեցել: Այնքան հարուստ է եղել իր կյանքն ուշագրավ դեպքերով ու դեմքերով, որ իրեն մնում էր թղթին հանձնել տեսածն ու իմացածը:

Ահա Վանն իր այգեստաններով ու բարքերով, ուր մանչուկն ապրում է երջանիկ անգիտության մեջ: Ապա 1915-ի եղեռնը եւ գաղթը ահավոր պատկերներով. Թիֆլիս քաղաքն իր որբանոցներով ու խնամատարներով, այն Թիֆլիսը, որտեղ «1921 թվականի դրությամբ հայերի տների քանակը 2951 էր, վրացիներինը եւ ռուսներինը 417» (էջ 57, ըստ Ս. Սամուլովի «Армяне в Грузии» գրքի, Մոսկվա, 1995, էջ 20):

Կիսաքաղց գոյություն եւ դժվարին ուսումնառություն, փողոցում կռիվ սիրող մի տղա, որ հասցնում էր լինել հայերի «Գուտենբերգ» գրախանութում, որի տերը, կարգին մարդ, իրեն ընդունում էր սիրով: Ուսումնառությունից հետո ուսուցչության չորս հետաքրքիր տարիներ Լոռվա Ճնող գյուղում՝ կոլեկտիվացման աղետներն ապրող պարզասիրտ լոռեցիներով: Եվ գրավիչ է, որ մեր հեղինակը լավ մտաբերում ու լավ էլ վերարտադրում է Վանի, Թիֆլի-

եւ արգասավոր գործունեություն Հնությունների պահպանման կոմիտեում, մանկավարժական աշխատանք (որ իր բուն գործերից մեկն է մինչեւ օրս), ապա նաեւ Գիտությունների ակադեմիայի եւ արվեստի պատմության սեկտորում 1951-ին (որ յոթ տարի անց պիտի դառնար արվեստի ինստիտուտ):

Արանք են Վարազդաս Հարությունյանի կյանքի գլխավոր հանգրվանները մինչեւ 1953-ը, որոնք հեղինակը ներկայացնում է անշտապ եւ մանրամասնությամբ, երբեմն անհարկավոր մանրամասնությամբ: Լավ պատմող է մեր հեղինակը, ասել է թե նրա շարադրանքն ունի գրական արժանիքներ, բայց գրքի գլխավոր արժանիքը ճանաչողականն է: Նախանձելի հիշողություն ունի նա, բայց դա ինքնին ոչինչ չէր նշանակի, եթե հիշելու բան չունենար: Իսկ նա ունի՝ «Թե դասարկ է անցյալը, ի՞նչ իմանաս հուշն ինչ է» (Պարույր Սեւակ):

Բախտն այնպես է տնօրինել, որ հեղինակը շփումներ ունենա մեր մշակույթի նշանավոր մարդկանց հետ եւ նրանց ուրվագծերը, երբեմն մեկ-երկու նրբագծով ներկայացնի գրքում: Իր 90-ը ոտք դրած Վարազդաս Հարությունյանը երեւի վերջին մարդն է, որ իր աչքով տեսել է Հովհաննես Թումանյանին, որ այնքան կապված էր հայոց որբերի հետ: Տեսել է նաեւ Տիգրան Նազարյանին՝ մի ազնվաշուք մարդու, որ «Տարազի» խմբագիրն էր եւ որբերի կարեկից խնամակալը: Լոռուն վերաբերող էջերում նա մտաբերում է նույնիսկ Վանիչկա, Ալբեգ եւ Համբո Սարատիկյաններին՝ կոթիգյուղացի հռչակավոր եւ քաջակորով «դաշնակներին»: Նաեւ ընդդեմ հայտնի որմնադիր Աղաբեկ Անանյանին, որ նույնպես բիրտ իրավակարգի անմեղ զոհը դարձավ: Անցած-գնացած շատ հարգելի մարդկանց է մտաբերում՝ ճարտարապետներ Հովհաննես Քաջազնունի, Ալեքսանդր Թամանյան, Նիկողայոս Բունիաթյան, Գեւորգ Քոչար, Սամվել Կարապետյան, Միքայել Մազմանյան, Նիկոլայ Տոկարսկի, Սամվել Սաֆարյան, Ռաֆայել Իսրայելյան, Մարկ Գրիգորյան, գիտնականներ Հովսեփ եւ Լեւոն Օրբելիներ, նկարիչ Ստեփան Աղաջանյան, արվեստաբաններ Լիդիա Դուռնովո, Ռու-

բեն Զարյան... Ապա հայտնվեց հուղարկավորների թափորի մեջ: Դա պոետի հետ իմ վերջին հանդիպումն էր: Հաջորդ տարի նա նույնպես «ոչ եւս» եղավ»:

1937-ը գրքի ուժեղ բեկերից է: Հեղինակը սրտի ցավով է պատմում, թե ինչպես մեկը մյուսի հետեւից վայրենի բռնապետության զոհը դարձան արտասահմանյան բարձր կրթության եւ ազնիվ նկարագրի տեր մարդիկ՝ գրողներ, մշակույթի գործիչներ, ճարտարապետության հմուտ դասախոսներ, դպրոցական սկանչելի ուսուցիչներ...

Ես, որ այդ ժամանակ դպրոցական անգետ տղա էի, սոսկումով էի տեսնում, թե ինչ է կատարվում շուրջ բոլորս: Ժամանակ, որ պատմության գիրկն է անցել, բայց չի մոռացվել ու չի մոռացվի: Այս գիրքն էլ գրված է, որ չմոռացվի եւ նոր սերունդն իմանա, թե տասնամյակների ընթացքում ինչն ինչպես է եղել:

Հեղինակն իր կյանքն է պատմում, բայց նաեւ իր սերնդի կյանքը: Դրա մեջ է գրքի արժեքն ու արժանիքը: Նա իր ինքնապատումը հասցնում է մինչեւ 1953-ը եւ ավարտում գիրքը շարունակելու մի թեթեւ խոստումով: Պետք է խնդրենք, որ անպայման շարունակի: Մեկ ուրիշ 90-ամյա մարդու սա չէինք ասի, բայց մենք գործ ունենք Վարազդաս Հարությունյանի արթուն մտքի եւ անսպառ եռանդի տեր մարդու հետ:

Եվ դրանով ամեն ինչ ասված է:

Դիտողությունե՞ր: Միայն մի դիտողություն եւ դա էլ չէի ուզենա անել, բայց պետք է անեմ, քանի որ չեմ դիմանում: Դա «այն» դերանվան անտեղի, անկարգ կիրառությունն է, որ ճարակում է մեր լեզուն, մեր խոսքը, գրավոր թե բանավոր, արհեստական է դարձնում: Ցավոք, այս գրքում էլ դրա օրինակները կան: Բերեմ մի երկուսը. «Ես տանը լիմոնի ծառ ունեմ, բայց այն բերք չի տալիս», կամ գրքի վերջին տողը. «Էդ մտորումներով փակում եմ կենսագրական հուշապատումներիս այս առաջին գիրքը: Կուզենայի այն լրացնել երկրորդով, եթե...»:

Խնդրում, նույնիսկ պարտադրում ենք, որ մեր մեծավաստակ Վարազդաս Հարությունյանը բարով-խերով գրի այդ երկրորդ գիրքն էլ, միայն թե առանց անհարկավոր այն-երի...

ԼԵՎՈՆ ՀԱԽՎԵՐԴՅԱՆ

Հիմնանորոգում եւ կահավորում Չինիչյան հիմնադրամի եւ «Քայլ առ քայլ» ծրագրի հովանավորությամբ

Մեր օրերում, երբ տնտեսական համարյա ինքրս վիճակը զերծապատավոր է դարձել հարմարվողականության համար, իսկ «եղածը գնեն պահելը» վախվորած կարգախոս, արժեւորվում է ամեն նոր ու օգտակար գործ:

Ընդամենը 4 ամիս առաջ Գորիսի քաղաքային մսուր-մանկապարտեզում (տնօրեն՝ Ս. Աղունց) դադարեցվել էին պարապմունքները ոչ տիպային, տասնամյակներ առաջ կառուցված շենքի վթարային լինելու պատճառով: Համայնքային իշխանության միջնորդագրով, ուսումնասիրությունից հետո, Չինիչյան հիմնադրամի հայաստանյան գրասենյակը, ըստ կազմված նախահաշվի, հատկացրեց համապատասխան միջոցներ եւ շենքի հիմնանորոգումն իրականացրեց քաղաքի «Կոմունալնիկ» արտադրական կոոպերատիվը (նախ. Արամայիս Հարությունյան). բետոնով փոխարինվեցին միջհարկային փայտե ծածկերը (36 քմ), նորացվեցին սանհանգույցներն ու լվացարանները, կատարվեց սալիկապատման աշխատանքներ (100 քմ), մանրատախտակով փոխարինվեց հատակը (110 քմ), պատսպարապատվեցին բոլոր սենյակները: Նորացվեց տանիքը:

Արդեն նորոգ (I մասնաշենք) մանկապարտեզի կահավորումն (1 մլն 500 հազար ռուբլի արժողությամբ) ու մեթոդական օգնությունը դեռ շարունակում է իրականացնել Սորոսի «Քայլ առ քայլ» մանկակենտրոն ծրագիրը, որի նպատակը վաղ տարիքի մանուկների խնամքի ու դաստիարակության ճիշտ ուղղորդումն է, ազատ խաղային հնարներով անհատական ուսուցումը: Նախադպրոցական տարիքի մոտ 150 երեխայի հրաշալի հնարավորություն է ընձեռված բազմաթիվ խաղային դեկորներով ու խաղ-խաղալիքներով հետաքրքիր դարձնել ժամանակը եւ երեխայության իրական կերպ տալ:

Ի դեպ, նմանօրինակ ծրագիր իրականացվում է քաղաքի 2 նախակրթարանում եւս: Գուցե ա՛յս սերնդի երեխաների գունե՞ղ-գունե՞ղ երազներն իրականություն դառնան...

ԼԵՆԱ ՀՈՎՀԱՆՆԻՍՅԱՆ
Գորիս

ԵՐԵՎԱՆ

Արտերկրի հայկական մշակութային ժառանգությանը նվիրված միջազգային գիտաժողով

ԵՐԵՎԱՆ, 21 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Մինչեւ 2001 թվականն ընդգրկող համահայկական «Մեկ ազգ՝ մեկ մշակույթ» փառատոնի կարեւոր փուլերից մեկը համարեց ՀՀ մշակույթի, երիտասարդության հարցերի եւ սպորտի նախարար Ռոլանդ Շառոյանը մայիսի 21-ին Հայաստանի գիտությունների ազգային ակադեմիայում բացված միջազգային գիտաժողովը, որը նվիրված է արտերկրի հայկական պատմամշակութային ժառանգության ուսումնասիրման եւ պահպանության խնդիրներին:

Գիտաժողովի նպատակն է, ասաց նա, ծանալել, ի մի բերել եւ համակարգել աշխարհի ամենատարբեր ծայրերում մեր ժողովրդի կողմից ստեղծված պատմամշակութային անշարժ ժառանգությունը՝ պաշտամունքի կառույցները, ապրելու եւ կենսագործելու համար անհրաժեշտ շինությունները, նախնյաց հիշատակը հավերժացնող կոթողները:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Ա Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հայրապետական բարեմաղթությունը հրապարակեց կաթողիկոսական ընդհանուր փոխանորդ, Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ Գարեգին արքեպիսկոպոս Ներսիսյանը: «Ձեր այս գիտաժողովը մեզ համար կարեւոր միջոցառում է՝ ուսումնասիրելու արտերկրի մեր պատմամշակութային հուշարձանները, եկեղեցիները, վանքերը եւ այն բոլորը, որոնք մեր ազգի հավաքական հարստությունն են եւ մեր ժառանգությունը՝ 3-րդ հազարամյակը վերցնող մեր զավակներին», ասված է բարեմաղթության մեջ:

Գիտաժողովի բացումը ողջունեցին ՀՀ Ազգային ժողովի նախագահ Խոսրով Հարությունյանը, ՀՀ գիտության եւ կրթության նախարար Լեւոն Մկրտչյանը, Կոյունն արքեպիսկոպոս Պապյանը (Իրան) եւ ուրիշներ: Հրապարակվեց ՀՀ վարչապետ Արմեն Դարբինյանի ուղերձը:

Գիտաժողովը, որը նախաձեռնել է Երեւանում գործող ուք կազմակերպություն, տեւելու է երեք օր: Նրա նիստերում կարդացվելու են 40-ից ավելի զեկուցումներ, որոնք Հայաստանի մասնագետների հետ ներկայացնելու են Ֆրանսիայի, Իտալիայի, Կանադայի, Կիպրոսի, Գերմանիայի, Իրանի, Ռումինիայի, Լեհաստանի, Եգիպտոսի, Շվեյցարիայի, ԱՄՆ-ի գիտնականները:

Գիտաժողովի մասնակիցները կշրջագայեն հանրապետությունում, կծանոթանան պատմամշակութային հուշարձաններին, Մայր Աթոռում նրանց կընդունի Գարեգին Ա Ամենայն հայոց կաթողիկոսը:

Ջոն Կիրակոսյանի անունով դպրոց Երեւանում

ԵՐԵՎԱՆ, 19 ՄԱՅԻՍ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Երեւանի՝ Աչգեստանում գտնվող թիվ 20 դպրոցը շուտով կանվանակոչվի պատմաբան, հրապարակախոս հասարակական-քաղաքական, պետական գործիչ Ջոն Կիրակոսյանի (1929-1985) անունով: Այս մասին հայտնեցին Երեւանի քաղաքապետարանի կրթության վարչությունում:

Վերջերս լրացավ Ջ.Կիրակոսյանի ծննդյան 70-ամյակը: Եւ դպրոցի մանկավարժական խորհուրդն այս որոշումն ընդունեց՝ հաշվի առնելով նրա թողած մեծ ավանդը հայկական գիտության բնագավառում, որտեղ նա մտավ «պատմությունը գրել այնպես, ինչպես եղել է» սկզբունքով:

Շաբաթ օրը հուշաքարը կտեղադրվի ազգային-պետական անվանի գործչի ապրած շենքի պատին:

ԿԻԵՎ

Նարե Կարոյանի հաջողությունը Հորովիցի անվան մրցույթում

Ապրիլի 23-ից մայիսի 7-ը Կիեւում տեղի ունեցավ Վլադիմիր Հորովիցի անվան երիտասարդ դաշնակահարների 3-րդ միջազգային մրցույթը, որին մասնակցում էին 19 երկրների ներկայացուցիչներ: Մրցույթն ընդգրկում էր 3 տարիքային խմբեր: Հայաստանի միակ ներկայացուցիչը Սպենդիարյանի անվան երաժշտական միջնակարգ մասնագիտական դպրոցի 6-րդ դասարանի աշակերտուհի, դոցենտ Սերգեյ Քեչեկի սան Նարե Կարոյանն էր: Նա հանրապետական բազմաթիվ փառատոների եւ մրցույթների մասնակից է, «Նոր անուններ» բարեգործական ծրագրի անդամ: Մրցույթում նրա ներկայացրած ծրագիրն ընդգրկում էր Բախի, Հայդնի, Շոպենի, Մենդելսոնի, Ռախմանինովի, Դեբյուսիի, Մոցարտի, Ռեվուցկու եւ Անդրեասյանի ստեղծագործությունները: 13-ամյա Նարեն առաջին անգամ էր միջազգային մրցույթի մասնակցում եւ շատ լավ տպավորություն է թողել՝ ոչնչով չզիջելով մրցույթի լավագույն կատարողներին: Նույնիսկ ժյուրիի անդամները նրան անձամբ էին հայտնել իրենց տպավորությունը եւ հիացմունքը: Ի դեպ, մրցույթի շրջանակներում կազմակերպվել էին նաեւ հետաքրքիր համերգներ, որոնց մասնակցել են Չայկովսկու մրցույթի մրցանակակիրներ, ժյուրիի անդամներ եւ հյուրեր:

Հորովիցի անվան մրցույթին Նարե Կարոյանի մասնակցությունը հնարավոր դարձավ ՀՀ նախագահի Ռոբերտ Քոչարյանի հովանավորության շնորհիվ: Մեծ աջակցություն են ցուցաբերել ԱԳՆ-ի սփյուռքի վարչությունը եւ Ուկրաինայում Հայաստանի դեսպանությունը:

Կիեւի մրցույթին զուգահեռ Մոսկվայում անց էր կացվում «21-րդ դարի վիրտուոզներ» մրցույթի առաջին փուլը, ուր Նարեի կատարումների տեսաերիզն էր ուղարկվել: Նարեն անցել է երկրորդ վերջին փուլ, որը տեղի կունենա հունիսի 1-7-ը: Հորովիցի անվան մրցույթից հետո Նարեն հրավիրվել է օգոստոսին Իտալիայի Սենիգալիա քաղաքում տեղի ունենալիք երիտասարդ դաշնակահարների 28-րդ մրցույթին, որին կմասնակցի, եթե հովանավորներ գտնվեն: Աշխարհում ընդունված կարգ է տաղանդավոր երեխաներին հովանավորելը: Եթե դրսում հովանավորելը մեծ պատիվ է բերում հովանավորներին եւ միեւնույն ժամանակ ազատում տուրքերից, ապա մեր երկրում նրանք ոչ մի արտոնություն չեն ստանում: Իսկ մինչ օգոստոս Հայաստանի ֆիլհարմոնիկ նվագախմբի եւ Լորիս Ճգնավորյանի հայտարարած կոնցերտի մրցույթի շրջանակներում Արամ Խաչատրյան համերգասրահում հունիսին ելույթ կունենան ամենաշնորհալի երեխաները, որոնց թվում՝ նաեւ Նարե Կարոյանը:

Նարէ Կարոյանը Ուկրաինայում ՀՀ դեսպան Հրաչ Սիլվանյանի հետ

Ա. Ա.

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մարզական

ՖՈՒՏԲՈԼ

Գավաթը կվիճարկեն «Շիրակն» ու «Ցեմենտը»

Անցկացվեցին Հայաստանի «Անկախություն» գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ փուլի պատասխան հանդիպումները:

«Ցեմենտ»–«Էրեբունի»՝ 3–2: Այս թիմերի միջեւ կայացած առաջին խաղն ավարտվել էր «Ցեմենտի» հաղթանակով՝ 4-2, եւ այդ իսկ պատճառով շատ անսպասելի էր Արարատում անցկացված հանդիպման սկիզբը: 18-րդ րոպեին «Էրեբունիի» խաղացող Հակոբ Մամուլյանը գրավեց դարպասի տերերի դարպասը: Չորս րոպե անց Ռազմիկ Գրիգորյանը հավասարեցրեց հաշիվը, բայց թիմերը հանգստի գնացին, երբ հաշիվը 1-2 էր. Նույն Մամուլյանը խաղակեսի ավարտից քիչ առաջ կրկին առաջ մղեց «Էրեբունիին»: Հանդիպման երկրորդ կեսն այլ ընթացք ունեցավ: Հանրապետության չեմպիոն ու գավաթակիր «Ցեմենտի» ֆուտբոլիստները հավաքեցին իրենց, եւ դա արդյունք տվեց: Նախ Հայկ Հակոբյանը 66-րդ րոպեին հավասարեցրեց հաշիվը, ապա 4 րոպե անց Ռազմիկ Գրիգորյանը վերջակետ դրեց՝ 3-2:

«Երեւան»–«Շիրակ»՝ 1–0: Տասն օր առաջ գյումրեցի ֆուտբոլիստներն իրենց խաղադաշտում 3-1 հաշվով առավելության էին հասել «Երեւանի» նկատմամբ, սակայն պարզ էր, որ դա եզրափակիչ դուրս գալու երաշխիք չէ, եւ ամեն ինչ պարզ կդառնա պատասխան խաղում: Այդպես էլ եղավ: «Հրազդան» մարզադաշտում շատ սուր մրցակցություն ծավալվեց, կողմերը մտադիր չէին զիջել, եւ առաջին խաղակեսը մոտավորապես հավասար պայքարում անցավ: Առաջին սուր պահն առաջացավ հյուրերի դարպասի մոտ: 21-րդ րոպեին «Երեւանի» արգենտինացի խաղացող Մենդեսը վտանգավոր հարված կատարեց մրցակցի դարպասին, բայց դարպասապահ Արթուր Հովհաննիսյանը գնդակը անկյունային հանեց: 33-րդ րոպեին շատ սուր գրոհ ծավալեցին «Շիրակի» ֆուտբոլիստները: Արտյոմ Բեռնեցյանը եզրից գնդակը փոխանցեց Կոլյա Եփրանոսյանին, իսկ վերջինիս հարվածից հետո դարպասի տերերին գոլից փրկեց ձողափայտը: Խաղակեսի ավարտից 4 րոպե առաջ կարող էր աչքի ընկնել «Երեւանի» մեկ այլ լեգեոնական Մարսելոն, բայց մոտ տարածությունից կատարած նրա հարվածը թույլ ստացվեց: Գոլը խփվեց 44-րդ րոպեին, երբ «Շիրակի» պաշտպաններն իրենց տուգանային հրապարակում վայր գցեցին Մենդեսին: 11 մետրանոց տուգանային հարվածը հուսալիորեն իրացրեց Արա Նիգոյանը:

Երկրորդ խաղակեսում «Երեւանը» մեծ առավելություն ուներ եւ շատ մոտ էր հաջողությանը: Սակայն Վարազդատ Ավետիսյանի, Մարսելոյի, Մենդեսի, Ալբերտ Աճեմյանի հարվածները կամ շեղ էին ստացվում, կամ էլ վտանգը չեզոքացնում էր «Շիրակի» դարպասապահը: Աչքի ընկավ նաեւ դարպասի տերերի դարպասապահ Վասիլի Կուզնեցովը, որը գյումրեցիների հազվադեպ, սակայն սուր գրոհների ժամանակ հուսալի խաղ ցույց տվեց:

Մինչեւ խաղավարտ նվազագույն հաշիվը պահպանվեց, ինչը ձեռնտու էր հյուրերին:

Այսպիսով, մայիսի 29-ին կայանալիք եզրափակիչ խաղում «Անկախություն» գավաթը կվիճարկեն Արարատի «Ցեմենտ» եւ Գյումրիի «Շիրակ» թիմերը:

ՇԱԽՄԱՏ

Նվիրված է Տիգրան Պետրոսյանին

Այս տարի լրանում է Տիգրան Պետրոսյանի ծննդյան 70-ամյակը: Աշխարհի իններորդ չեմպիոնի հիշատակին նվիրված մի շարք միջոցառումներ են նախատեսված: Հանճարեղ շախմատիստի հոբելյանը որոշել է յուրովի նշել սոցիալիստական ուժերի եւ մտավորականության դաշինքը: Նրա կողմից կազմակերպվել է շախմատային մրցաշար, որին կմասնակցեն տարբեր կուսակցությունների ներկայացուցիչներ: Տիգրան Պետրոսյանին նվիրված մրցումները կանցկացվեն այսօր, նրա անունը կրող Հայաստանի շախմատիստի կենտրոնական տանը: Սկիզբը ժամը 10:30-ին:

Զարմանալի խաղաղ տուր

Սարաեւոյում անցկացվող գրոսմայստերական 19-րդ կարգի մրցաշարի մասնակիցները չորրորդ տուրում զարմանալիորեն խաղաղասիրաբար էին տրամադրված: Եթե նախորդ երեք տուրերի հանդիպումների մեծ մասը կողմերից մեկի հաղթանակով էր ավարտվել, ապա այս անգամ բոլոր հինգ պարտիաներում էլ ոչ-ոքիներ գրանցվեցին: Խաղաղ դաշինք կնքեցին Գարրի Կասպարովն ու Վեսելին Թոփալովը, Ալեքսանդր Մորոզեւիչն ու Յան Թիմանը, Եվգենի Բարեեւն ու Իվան Սոկոլովը, Ալեքսեյ Շիրովն ու Նայջել Շորտը, Պետեր Լեկոն ու Մայքլ Ադամսը:

Չորս տուրից հետո մրցաշարային աղյուսակը կրկին գլխավորում է 21-ամյա ռուսաստանցի Մորոզեւիչը, որը 3 միավոր է վաստակել: Նրան կրնկակոխ հետապնդում են Կասպարովը, Բարեեւը, Ադամսն ու Թոփալովը, որոնք 2,5-ական միավոր ունեն: Մյուս մասնակիցների արդյունքներն այսպիսին են. Շիրով՝ 2, Լեկո, Սոկոլով՝ 1,5-ական, Թիման, Շորտ՝ 1-ական միավոր:

ՖՈՐՄՈՒԼԱ-1

Միխայել Շումախերի նոր հաղթանակը

Անցկացվեցին «Ֆորմուլա-1» դասի ավտոմեքենաների աշխարհի առաջնության հերթական 4-րդ փուլի մրցումները:

Մոնտե Կառլոյի նեղ փողոցներով անցնող 262,6 կմ մրցատարածությունն առաջինը հատեց գերմանացի Միխայել Շումախերը («Ֆերարի»): Սա նրա երկրորդ անընդմեջ հաղթանակն է այս մրցաշրջանում: Աշխարհի կրկնակի չեմպիոնը ցույց տվեց 1 ժամ 49 րոպե 32 վայրկյան ժամանակ: Երկրորդ տեղը գրավեց Շումախերի թիմակից, իռլանդացի Էդդի Իրվայնը, որը ետ մնաց 30,5 վայրկյանով, իսկ երրորդն աշխարհի ներկայիս չեմպիոն, ֆինն Միկա Հակինենն էր («Մակլարեն»):

Այս հաղթանակի շնորհիվ Շումախերն ամրապնդեց ընդհանուր հաշվարկում առաջատարի դերը: Չորս փուլից հետո նա 26 միավոր է վաստակել: Հաջորդ տեղերում են Իրվայնը՝ 18, Հակինենը՝ 14 միավոր:

Կոնստրուկտորների գավաթի հաշվարկում առաջատար եռյակն այսպիսին է. «Ֆերարի»՝ 44, «Մակլարեն»՝ 20, «Ջորդան»՝ 16 միավոր:

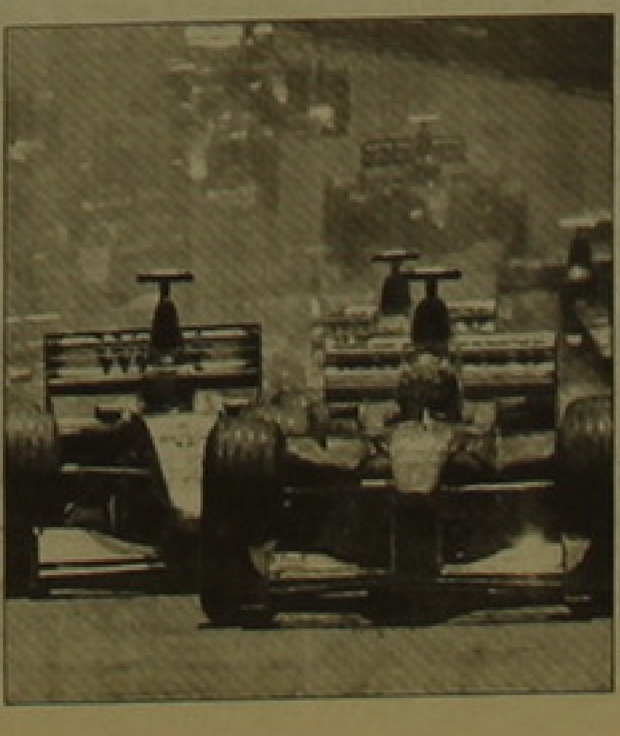

ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌ

ՃԻՇՏ ԼՈՒԾԵԼՈՎ ՄՐՑԱՆԱԿԱՅԻՆ ԽԱՉԲԱՌԸ ԵՎ ԱՌԱՋԻԿԱ ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ԱՌԱՋԻՆԸ ՆԵՐԿԱՅԱՑՆԵԼՈՎ «ԱԶԳ»-Ի ԽՄԲԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ, ԿԱՐՈՂ ԵՔ ՍՏԱՆԱԼ ԱՐԺԵՔԱՎՈՐ ՄՐՑԱՆԱԿ:

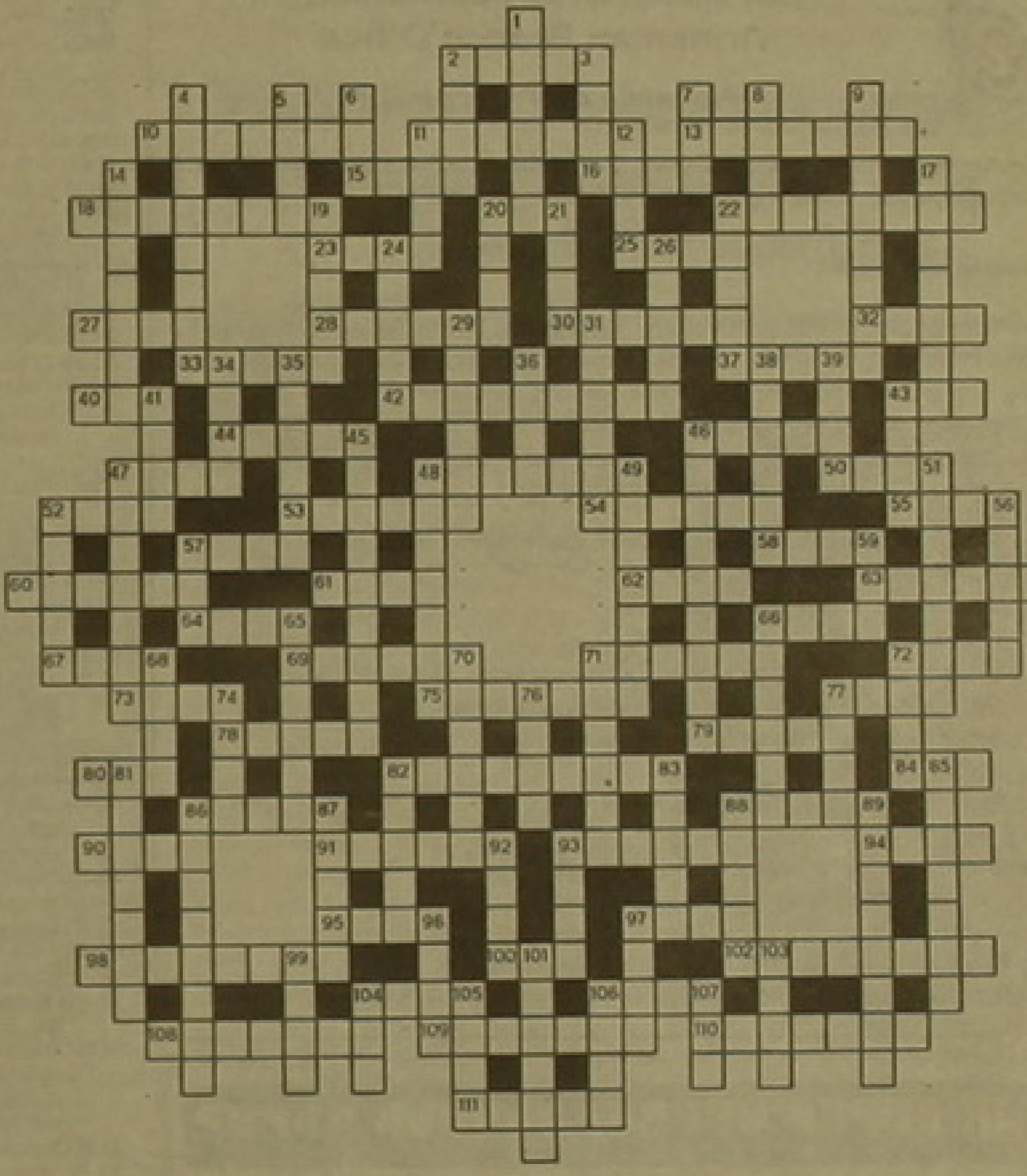

Ուղղահայաց

1. Եկեղեցական ստորին պաշտոնյա: 2. Նեցուկ, հենարան: 3. Պարտքի վճարման երաշխիք, առհավատչյա: 4. Այլ երկրներ գրավելու, թալանելու նպատակով ռազմերթ, հարձակում: 5. Դատարանին ներկայացվող դիմում, պահանջ: 6. Փոքրիկ թռչուն: 7. Հաստատուն խոսք, խոստում: 8. Հունական առասպելական նավ: 9. Ամերիկյան պարահանդեսային պար: 11. Քաղցր սննդամթերք: 12. Թաղամաս Երեւանում: 14. Ֆրանսիացի կոմպոզիտոր: 17. Կղզի Միջերկրական ծովում: 19. Կանադացի գրող: 20. Երուսաղեմ ուխտ գնացած քրիստոնյա: 21. Թերակղզի Ռուսաստանի հյուսիսում: 22. Ավստրիացի գրող: 24. Գործող հրաբուխ Իտալիայում: 26. Գետ Հայկական լեռնաշխարհում: 29. Կոլումբիացի գրող: 31. Ռուս առակագիր: 34. Հայ ավանդական նախահայր: 35. Մայր ցամաք: 36. Քաղաք Իտալիայում, հայտնի է իր աշտարակով: 38. Խաղալիք: 39. Մայրաքաղաք Աֆրիկայում: 41. Իշխանության բարձրագույն մարմին Ռուսաստանում: 43. Աշխատանքի, էներգիայի եւ ջերմության քանակի միավոր: 45. Հայ գիտնական, մաթեմատիկոս: 46. Միջնադարում հայտնի կայսրություն: 47. Ըստ Աստվածաշնչի՝ հրեաների եւ արաբների նախահայրը: 48. Հին հույն պատմիչ: 49. Ֆեոդալական Ճապոնիայում ազնվական ռազմիկ: 51. Երկար մտրակ: 52. Ֆրանսիացի ֆիզիկոս-քիմիկոս: 56. Հնագույն քաղաք Փոքր Ասիայի արեւմուտքում: 57. Երկնագույն, բաց կապույտ: 59. Հանածո բուսական խեժ: 65. Արեւելյան Վրաստանի հին անվանումը: 66. Ամուսնացած կին: 68. Աֆրիկայի հիմնական բնակչությունը: 70. Բռնցքամարտում ուժեղ հարվածի հետեւանք: 71. Պետություն Աֆրիկայում: 72. Հաստատուն: 74. Ոդիսեւսի այլ անունը: 76. Կրոնավորի զգեստ: 77. Քաղաք Ուկրաինայում: 81. Քաղաք Փոքր Հայքում: 82. Փոխադրամիջոց: 83. Հոների առաջնորդը: 85. Պատմական Ուտիքի եւ Արցախի տարածքներին տրված անուն: 86. Թռչող սարք: 87. Եգիպտահայ պետական քաղաքական գործիչ: 88. Հացատեսակ: 89. Բեթհովենի հայտնի պատմահուշագրական երկը: 92. Մեծ Բրիտանիայի վարչաքաղաքական մաս: 93. Գրենական պիտույք: 96. Գրական ստեղծագործության տեսակ: 97. Դարբնի գործիք: 99. Անգլիական երկարության չափ: 101. Մանծ, պախուրց: 103. Մեծ Հայքի նահանգ: 104. Կատվազգի գիշատիչ կենդանի: 105. Տուփի տեսակ: 106. Մարդատար սայլ: 107. Առավոտից մինչեւ երեկո տեւող ժամանակը, ցերեկ:

Հորիզոնական

2. Նկարելու գործիք: 10. Գետ Հայկական լեռնաշխարհում, Եփրատի վտակներից: 11. Հայ գրող: 13. Կերակրատեսակ: 15. Ամերիկացի գրող, ծաղրանկարիչ: 16. Էլեկտրական հոսանքի լարվածությունը չափելու միավոր: 18. Հսկիչ կառավարիչ: 20. Անգլիացի գիտնական, բնախույզ: 22. Խորհրդային հրթիռատիեզերական համակարգերի կոնստրուկտոր: 23. Գեղարվեստական թանգարան Փարիզում: 25. Հայազգի ֆրանսիացի գրող: 27. Բլուր Երուսաղեմում, ուր, ըստ Աստվածաշնչի, գտնվում էր Եհովա Աստծո տաճարը: 28. Արեւելքի միջնադարյան բանաստեղծ: 30. Գրական ժանր: 32. Ծանր հանցանք, ստորություն: 33. Խոշոր բնակավայր: 37. Դասարան: 40. Հայտարարություն, ծանուցում: 42. Հին հռոմեացի բանաստեղծ: 43. Երաժշտության ժանր, տեսակ: 44. Բնակավայր, երկաթուղային կայարան Հայաստանի հյուսիսային շրջանում: 46. Մնացորդ, կտոր: 47. Եգիպտական դիցարանի Աստված: 48. Բազմաստված, կռապաշտ: 50. Օգտակար հանածո: 52. Պետություն Կենտրոնական Ամերիկայում: 53. Իտալացի կոմպոզիտոր: 54. [illegible] տոհմ հին Հայաստանում: 55. Ջրային փոխադրամիջոց: 57. Հայախոս, քրիստոնյա գնչու: 58. Ազնվականական տիտղոս: 60. Արեւելքի միջնադարի բանաստեղծ, պարսկալեզու պոեզիայի հիմնադիրը: 61. Անգլիացի գրող: 62. Կասպից ծովը թափվող գետ: 63. Ֆրանսիացի գրող: 64. Մարզ Հայաստանում: 66. Թեւատակ, կռնատակ: 67. Ռուսական ցար: 69. Անգլիացի բանաստեղծ: 71. Միջնադարյան Պարսկաստանում զորապետ, կուսակալ: 72. Վաղ ստրկատիրական պետական կազմավորում Հայկական լեռնաշխարհում: 73. Միջատ: 75. Ռուս գրող: 77. Քաղաք Ֆրանսիայում: 78. Իտալացի կինոդերասանուհի: 79. Արեւադարձային պտուղ: 80. Ծառատունկը: 82. Պետություն Կենտրոնական Ամերիկայում: 84. Բուռն ձգտում, ցանկություն: 86. Թուրքական սուլթանական հարստության հիմնադիր: 88. Երկիր Մերձբալթիկայում: 90. Ֆրանսիացի կին գրող: 91. Հայկական առաջին միասնական պետությունը: 93. Ուկրաինացի բանաստեղծ: 94. Հնդկաստանի պետական եւ քաղաքական գործիչ: 95. Շախմատային խաղաքար: 97. Հայ միջնադարյան քնարերգության ժանր: 98. Աստծո մայրը, աստվածածին: 100. Համակարգչի զգացում: 102. Ամբար, մթերանոց: 104. Մահմեդականների հոգեւոր պետ: 106. Գերմանացի փիլիսոփա: 108. Ռուս կենսաբան: 109. Հայաստանի առաջին հանրապետության ռազմական նախարարը: 110. Խորհրդային ավիակոնստրուկտոր: 111. Խոհանոցային պիտույքների ամբողջություն:

Կազմեց ՌՈՒԲԵՆԻԿ ԱՎԵՏԻՍՅԱՆԸ

Նախորդ համարում տպագրված խաչբառի պատասխանները

Ուղղահայաց

1. Ֆիլատելիա: 2. Արագի: 3. Քյարամ: 4. Անժելա: 5. Խլյակ: 6. Մարգարիտա: 9. Ռազմիկ: 13. Գայֆեճյան: 14. «Լուսաբացին»: 16. Յակուլով: 17. Թումանյան: 22. Գրիգորյան: 23. Կորոլկո: 24. Կուլինինա: 28. «Եվգինե»: 29. Կանաչյա: 30. Հեսան: 32. Պանիր:

Հորիզոնական

7. Տիգրանյան: 8. Բուրջալյան: 10. Գառզու: 11. Վանգա: 12. Կառապանյա: 15. Ալազան: 18. Փուրջին: 19. Պատմիչ: 20. Պեպլում: 21. Կարաքին: 25. Կոսոյան: 26. «Միրհավ»: 27. Մինկուս: 31. Ավետիսյան: 33. Ուրիել: 34. Պանանա: 35. Սալամանդր: 36. Սողիկյանի:

digitised by A.R.A.R.@

ՍԻՐԵԼԻ՛ ՀԱՅՐԵՆԱԿԻՑՆԵՐ

ԱժՄ-ն ձեզ հրավիրում է հանրահավաքի:

Ովքե՞ր են ցանկանում դառնալ պատգամավոր եւ ինչո՞ւ: Ի՞նչ ուժեր են պայքարի մեջ մտել:

Ի՞նչ խնդիրներ է հետապնդում ԱժՄ-ն, ի՞նչ է պետք մեր ժողովրդին:

Ի՞նչ փոփոխություններ կարող են բերել այս ընտրությունները Հայաստանում:

Այս եւ մյուս կարեւոր ու հրատապ հարցերի մասին ԱժՄ-ի հանրահավաքում, մայիսի 25-ին, ժամը 18:00-ին, Ազատության հրապարակում:

ԱժՄ

OSI Assistance Foundation - Armenian Branch Office

Vacancy Announcement

The Armenian Branch Office of Open Society Institute Assistance Foundation is currently seeking applications for the following position:

Program Coordinator

The Coordinator in this position will manage the following areas of programming: Publishing, I*EARN, Critical Thinking, Library, and Public Health. These programs are run under the supervision of the Country Director and local Board of Directors. The Coordinator will be responsible for monitoring the project implementation through institutional partners and communication with interested grant seekers. Qualifications will include:

- Two-year minimum experience in an international organization
- Bachelor's degree in humanities
- Knowledge of publishing industry
- Outstanding public relations skills
- Good knowledge of relevant software programs: Microsoft Office
- Descretion and ability to handle confidential issues
- Self-motivation with an ability to set and meet goals
- Ability to work under pressure
- Fluency in English, Armenian and Russian

For submission of applications/CVs please contact
OSI AF - Armenian Branch Office at:
53b Aigedzor Str.
Tel: 27 21 19, 27 17 13, 27 17 19; E-mail: jobs@osi.am
Deadline for submission of applications is June 14, 1999, 5:00 p. m.

ԳՈՐԾԱՐԱՐ ՄԱՐԴՈՒ ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՐՔԸ

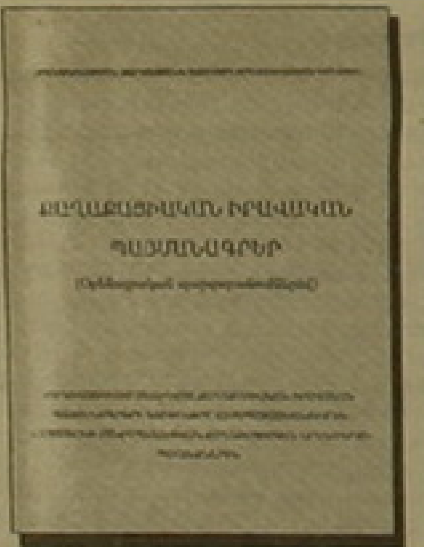

Օրենսդրության զարգացմանն աջակցող իրավագիտական կենտրոնը, որը ժամանակին մշակել է Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքի նախագիծը, Վլադիմիր Նազարյանի խմբագրությամբ հրատարակել է «Քաղաքացիական իրավական պայմանագրերի նմուշներ՝ օրենսդրական պարզաբանումներով» ժողովածուն:

Գրքում զետեղված են մանրածախ առեւտրի, մատակարարման, հողամասերի, շենքերի եւ շինությունների, բնակարանների, տրանսպորտային միջոցների եւ այլ անշարժ ու շարժական գույքի առուվաճառքի, փոխանակության, ռենտայի, նվիրատվության, վարձակալության, լիզինգի, կապալի, վճարովի ծառայությունների մատուցման, փոխառության, փոխատվության, վարկի, բանկային ավանդի եւ բանկային հաշվի, հանձնարարության, կոմիսիայի, գործակալության, ֆակտորինգի, պահատվության, փոխադրման, առաքման, ապահովագրության, գույքի հավատարմագրային կառավարման համատեղ գործունեության եւ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով նախատեսված պայմանագրերի այլ տեսակների օրինակելի նմուշները, որոնց օգտագործմամբ հեշտությամբ կարելի է կնքել օրենսդրության պահանջներին համապատասխանող ցանկացած պայմանագիր:

ՀԱՐԳԵԼԻ ԳՈՐԾԱՐԱՐՆԵՐ

Եթե ցանկանում եք, որ Ձեր կնքած պայմանագրերում հստակ սահմանված լինեն կողմերի իրավունքները եւ պարտականությունները, պայմանագրի խախտման համար, եթե ուզում եք զերծ մնալ դատական վեճերից, գնեք այս ժողովածուն: Այն կդառնա Ձեր սեղանի գիրքը եւ կօգնի օրենսդրության պահանջներին համապատասխանող ցանկացած պայմանագիր:

Ժողովածուի տպագրությունը կամ որեւէ այլ ձեւով բազմացումն ու տարածումն առանց իրավագիտական կենտրոնի թույլտվության արգելվում է օրենքով:

ՕՐԵՆՍԴՐՈՒԹՅԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆԸ ԱՋԱԿՑՈՂ ԻՐԱՎԱԳԻՏԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

Ժողովածուն վաճառվում է «Անի» կոմերցիոն գրախանութում, ք. Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, թիվ 2 կառավարական շենք:

ՀԵՌՈՒՍՏԱԾՐԱԳՐԵՐ

22 մայիս

10.00 Հայլուր
10.20 Հենց այնպես
10.40 Մարդը եւ բնությունը
11.05 Մանկական ծրագիր
11.35 Գ/Ֆ «Թանկարժեք տղան»
13.00 Մուլտսերիալ «Ծիծաղ եւ վիշտ Սպիտակ ծովի ափին»
14.00 Գ/Ֆ «Գազանների տիրակալը»
15.55 Ընտրարշավ
16.00 Մարզաշխարհ
16.35 Հող եւ ջուր
17.00 Հայլուր
17.20 Արեգ
18.00 «Ընտրությունը ձերն է» ծրագիրը եթերում
18.50 Խորան լույս
19.00 Ընտրարշավ
Արտահերթային հեռարձակմամբ
19.00 Գ/Ֆ «Խորը շահում»
20.10 Երգում է Մոնա Ղազարյանը
21.00 Հայլուր
21.35 20 վայրկյան
21.40 Զինուժ
22.15 Անեկդոտների տանիկ
22.25 Բոհեմ
23.05 Ինչ կա-չկա
23.35 Երգում է Շառլ Ազնավուրը
00.00 Հայլուր
00.15 Երգում է Շառլ Ազնավուրը (շարունակություն)

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության». շեյփինգ Սինդի Քրոուֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 Հրապարակ
14.30 Մուլտֆիլմ «Կապիտան Ռիդմարը»
15.15 Արմեն Խոստիկյանի ծննդյան 70-ամյակին. հեռուստաներկայացում «Քեֆ անողի քեֆը չի պակասի»
16.25 Մուլտֆիլմ «Կախարդական սրինգ»
17.10 Հմայիլ
17.40 Շառլ Ազնավուրի ծննդյան 75-ամյակին. հանդիպում մաեստրոյի հետ (հեռագիծ)
18.00-19.00 Ընդմիջում
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
20.00 Ներկայացնում է Շարմը. 220v ընտրանի
20.30 Աստղերգ Կիմ Բալայանի մասնակցությամբ
21.10 Շառլ Ազնավուրի ծննդյան 75-ամյակին. «Ազնավուր Հայաստան 89 թ.» տեսաֆիլմը ներկայացնում է ռեժիսոր Լեւոն Մկրտչյանը
21.30 Սուրհանդակ
22.15 Հեռագիծ Խաչատուր Սուքիասյանի մասնակցությամբ
23.15 Շառ ու փորձանք
23.30 Սուրհանդակ
00.00 Անդորր
00.05 Մի անգամ
00.10 VIDEOART PLUS
00.25 Մութ սենյակ
00.45 Շառլ Ազնավուրի ծննդյան 75-ամյակին. համերգ Փարիզի կոնգրեսների պալատում
02.30 Սուրհանդակ

8.55 Գ/Ֆ «Քարածխի դիմակի տակ» (դերերում Ի. Իվլեւ, Ա. Բելյավսկի, Գ. Նիկուլայենկո)
10.25 Հոգեւոր հովվի խոսքը. մետրոպոլիտ Կիրիլ
10.45 Անծանոթ գրադարան
11.00 Նորություններ
11.30-15.45 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Քաղաքակրթություն
16.45 Խելոքներն ու խելացիները
17.15 Թե ինչպես է եղել
17.55 Ֆուտբոլ «ԲԿՄԱ»-«Ռոտոր» (Վոլգոգրադ) (18.55 Նորություններ)
19.55 «Եռալաշ»
20.10 Գ/Ֆ «Ժանդարմը Նյու Յորքում» (ռեժ. Ժ. Ժիրո. դերերում Լ. դը Ֆյունես, Մ. Գալաբրյու. 1966 թ.)
22.00 Ժամանակ
22.50 Սերիալ «Գաղտնի նյութեր»
00.30 Սպորտային նորություններ
00.50 Գ/Ֆ «Ընդհատակ» (ռեժ. Կուստուրիցա. դերերում Մ. Մանոյլովիչ, Լ. Ռիստովսկի, Մ. Յոկովիչ. Ֆրանսիա-Գերմանիա-Հունգարիա. Կաննի կինոփառատոնի մրցանակ)

РТР

9.00 Գ/Ֆ երեխաների համար «Շայլոհ» (ԱՄՆ)
10.30 Մուլտֆիլմեր
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 Ինքդ քեզ ռեժիսոր
12.00 Հեռուստախաղ «Հարյուրը՝ մեկին»
12.45 Սեր առաջին հայացքից
13.15 «Ոսկե բանալի»
13.30 Ընտանեկան հոգսեր Նատալյա Վարլեյի հետ
14.05 Սերիալ «Տարզան. արկածների պատմություն», «Տարզանը եւ ընձառյուծների թագուհին»
15.00, 21.00 Լուրեր
15.35 Իշխանության շուրջ
16.05 Թոք շոու «Անուշ լինի»
17.05 Սերիալ «Օրենք եւ կարգեր»
18.00 Հույժ գաղտնի
19.00 Իմ ընտանիքը
20.00 Հին բնակարան. 1985 թիվ (2-րդ մաս)
21.35 Օլեգ Գազմանովը «Աստղերի հրապարակում»
23.45 Դեպի «Տեֆի»
00.00 Գ/Ֆ «Կենդանի մարմին» (Ֆրանսիա)
01.45 Թեժ տանիք

23 մայիս

10.05 Առավոտ լուսո
10.15 Բարեւ
(11.11 Բարի լոտո)
11.45 Շախմատ 64
12.00 Զինուժ
12.35 Նոն ստոպ
13.00 Կրկեսային ծրագիր
14.00 Ընտրարշավ
14.15 Կանանց հեռուստաակումբ
15.45 Հեռուստաթատրոնի տեսադարանից Գրիգոր Զոհրապ «Գիշերվան մարդը»
17.00 Հեռուստախաղ «Ֆորտ Բոյարի բանալիները»
17.55 9-րդ հրաշալի!
18.30 Ընտրարշավ
Արտահերթային հեռարձակմամբ
18.30 Վավերագրական կինոնկար «Ով հայոց աշխարհ» (1-ին մաս)
19.25 «Գանձեր» հնագույն երգի անսամբլ
19.55 Վավերագրական կինոնկար «Ով հայոց աշխարհ» (2-րդ մաս)
20.00 Խորհրդարանական ժամ
20.30 Ընտրարշավ
21.00 Օրակարգ
21.35 Համայնապատկեր
22.10 8 1/2 Գ/Ֆ «Ցուլը եւ Չինը»
00.10 Գ/Ֆ «Կռիվ Անժելիկայի շուրջ»

11.00 «Ինչպես հասնել կատարելության». շեյփինգ Սինդի Քրոուֆորդի հետ
12.00 Տոմար
14.00 Ոչ նշանավոր մարդկանց կյանքը
14.15 «Արգամարս N 1. Գրան Պրի մոտոմրցարշավ. ֆորմուլա 3000 կարգի FIA միջազգային մրցարշավ
15.40 Հրապարակ
15.55 Բռնցքամարտ. Հայաստանի ազգային առաջնություն
17.35 Գիտաստղեր
(18.00-19.00 Ընդմիջում)
19.00 Ընտանեկան ֆիլմ «Հրթիռածիգը» (ամերիկյան ֆանտաստիկա)
21.10 Ի դեպ
21.40 Մի անգամ
22.00 Ներկայացնում է ՇԱՐՄ ը. 220 v ընտրանի
22.30 Յոթ ևար. լրատվական վերլուծական ծրագիր
23.00 Մի անգամ
23.20 Էլիտար կինոտունը ներկայացնում է գ/ֆ «Սատանայի դատապաշտպանը»
01.40 Խուժան ալիք

9.00 Գ/Ֆ «Ռոբինզոն Կրուզոյի կյանքն ու զարմանահրաշ արկածները» (ռեժ. Ս. Գովորուխին. դերերում Լ. Կուրավլյով, Ի. Խիզանիշվիլի, Ե. Ժարիկով)
10.30 Դիսնեյ ակումբ «Չռահարը»
11.00 Նորություններ
11.15 Կոպլովի «Անլուրջ նոթերը»
11.30 Քանի դեռ բոլորը տանն են
12.10 Վաղորդյան աստղ
13.00 Ծառայում եմ Ռուսաստանին
13.30 Նկարիր՝ հարմոն սիրելի
14.00 Գյուղական տեղեկատու
14.30 Գիտավավերագրական ֆիլմ «Կուստոյի թիմի բոլոր ճանապարհորդությունները»
15.25 Ծիծաղի համայնապատկեր
16.00 Նորություններ
16.15 Ճանապարհորդների ակումբ
17.00 Ֆուտբոլի տեսություն
17.30 Դիսնեյ ակումբ «Տիմոնն ու Պումբան»
18.00 Դիսնեյ ակումբ «Ալադին»
18.35 Պատմության անիվ
19.25 Գ/Ֆ «Դաժան սիրավեպ». 1-ին եւ 2-րդ մասեր (ռեժ. Է. Ռյազանով. դերերում Լ. Գուզեեւա, Ա. Ֆրեյնդլիխ, Ա. Մյագկով, Ն. Միխալկով, Ա. Պետրենկո)
22.00 Ժամանակ
22.35 ՈՒՀԱ 99
00.40 Խաղաղ տուն
01.10 Մշակութային նորություններ
01.30 Գ/Ֆ «Հանգստի առաջին գիշերը» (դերերում Ա. Դելոն, Դ. Ջանինի, Լ. Մասարի)

РТР

9.00 Մուլտֆիլմեր
9.30 Ծառայում եմ հայրենիքին
10.00 Գյուղական լուրեր
10.30 РТР-ի փոստը
11.00 Բարի լույս, երկիր
11.30 Մանկան շուրթերով
12.00 «Անշլագ» եւ ընկ.
13.00 Ռուսական լոտո
13.40 Գրերի աշխարհը Լեոնիդ Կուրավլյովի հետ
13.55 Մուլտֆիլմ «Փղիկն ու նամակը»
14.05 Սերիալ «Տարզան. արկածների պատմություն», «Տարզանը եւ կորած լեգեոնը»
15.00 Լուրեր
15.30 Դաշնություն
16.10 Խորհրդարանական ժամ
17.10 Սերիալ «Օրենք եւ կարգեր»
18.00 Երկխոսություններ կենդանիների մասին
19.00 Մուլտֆիլմ «Ճանապարհորդ փղիկը»
19.10 Շերոն Սթոունը «Արցունքներ անձրեւի տակ» մելոդրամայում (ԱՄՆ)
21.00 Հայելի
21.55 Պոլինա Կուտեպովան «Արծիվ եւ գիր» ֆիլմում
23.35 «Դեպի Տեֆի»
23.50 Կ-2-ը ներկայացնում է
00.50 Հերթապահ բաժանմունք
01.20 Կ-2 կինոդահլիճ. Գ/Ֆ «Ատելություն» (Ֆրանսիա)

24 մայիս

9.00 Կարճամետրաժ կինոնկար «Հուշարարը»
9.20 Բարի լույս, Հայաստան
10.20 Օրակարգ
10.55 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
11.50 Համայնապատկեր
12.20 Բոհեմ
13.00 Հայլուր
13.15 Միասին («Միր»)
17.00 Հայլուր
17.20 Տունտունիկ
17.40 Հեռուստասերիալ «Մոխրոտը»
18.35 Հիթ շերտ
19.00 Ընտրարշավ
Արտահերթային հեռարձակմամբ
19.00 Հեռուստաներկայացում. Վ. Քալյա «Աշխարհի ութերորդ օրը»
21.00 Հայլուր
21.30 1 լուր
21.40 Հեռուստակապաշարք
21.45 Ալյոր
22.10 Կրկնվող ֆիլմերի էկրան. վավերագրական կինոնկար «Աննա Մանյանի»
23.40 Հենց այնպես
00.00 Հայլուր
00.20 Արտակարգ ալիք
00.30 Ուշ երեկոյան
01.30 Հեռուստաներկայացում «Էնդհաուզի առեղծվածը»
Արտահերթային հեռարձակմամբ
02.00 Հեռուստասերիալ «Քաղցր գեհը»
03.00 Բարի լույս, Հայաստան

09.00 Տոմար
11.00 Գ/Ֆ «Մոբի Դիկ» (1-ին մաս)
ավարտին Յոթ ևար (կրկնություն)
19.00 Մուլտեր
19.30 Սուրհանդակ
20.00 Աստղերգ
20.45 Կամ... կամ
21.30 Սուրհանդակ
22.15 Հեռագիծ Վարդան Վարդապետյանի մասնակցությամբ
22.55 Ավետա
23.35 Գիտաստղեր Բենուր Փաշայանի մասնակցությամբ
00.00 Սուրհանդակ
00.35 Անդորր
00.40 Մի անգամ
00.45 «Արգամարս N 1» Կանադայի ՀԱԼ-ի լավագույն խաղերը
01.50 Սուր զգացողությունների սիրահարներին «Ճլացնող Ասիա»
02.30 Սուրհանդակ

7.00 Բարի առավոտ
10.00 Նորություններ
10.15 Սերիալ «Հանուն սիրո»
11.30-15.40 Բիզնես TV
16.00 Նորություններ
16.15 Սերիալ «Տիեզերական ոստիկանություն»
16.45 Մուլտֆիլմ
16.55 Աստղային ժամ
17.30 Մինչեւ 16 եւ բարձր
18.00 Սերիալ «Հանուն սիրո»
19.00 Նորություններ
19.15 Գուշակիր մեղեդին
19.45 Այստեղ եւ հիմա
20.05 Պոզների «Դիմակով մարդը» ծրագիրը
20.45 Սերիալ «Այրգուն»
21.45 Բարի գիշեր, երեխաներ
22.00 Ժամանակ
22.45 Սերիալ «Լեոնցին IV»
23.40 Հայացք
00.25 Թերեւս
00.40 Գ/Ֆ «Մինին եւ Պոժարսկի» (ռեժ. Վ. Պուդովկին եւ Մ. Դոլլեր. դերերում Ա. Խանով, Բ. Լիվանով, Բ. Չիրկով. 1939 թ.)

РТР

8.00-10.45 Բարի լույս, Ռուսաստան
8.20 Բոլորի շուրթերին
8.45 Հեռուստախաղ «Հաղորդումների ծրագիր»
10.15 Հերթապահ բաժանմունք
10.45 Սորաններ փոստով
11.10 Սերիալ «Միլեդի»
12.00, 15.00, 18.00, 21.00, 01.40 Լուրեր
12.35 Կլաուդիա Կարդինալեն, Ռիգո Տոնյացին, Սերգեյ Բոնդարչուկը «Երեք քաղաքների ճակատամարտը» սերիալում
13.30 Հայելի
14.30 Խանութ բազմոցի վրա
15.30 Սերիալ երեխաների համար «Հրաշագործը. մեծ վհուկի երկիրը»
16.25 Սերիալ «Հարուստներն ու նշանավորները»
17.15 Երաժշտություն, երաժշտություն...
17.30 Սերիալ «Առաջին համբույրներ»
18.30 Աշտարակ
19.00 Դեպի «Տեֆի», ամենամյա ազգային հեռուստատեսային մրցանակի ծրագիրը
19.15 Հոմեոպաթիա եւ առողջություն
19.20 Իլյա Սավինան, Գեորգի Տարատորկինը, Օլեգ Յանկովսկին, Ելենա Սոլովեյը «Բաց գիրք» սերիալում
20.30 Սերիալ «Այո, պարոն մինիստր»
21.40 Սանրամասներ
21.50 Սեր առաջին հայացքից
22.25 Կինոյի ժամ. Բորիս Շչերբակովը եւ Վլադիմիր Սամոյլովը «Իմ լավագույն ընկեր գեներալ Վասիլի Իոսիֆի որդին»
00.20 Ակունա մատատա

ՁԵՌՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԱՆՎՃԱՐ Հայաստանի առեւտուրը ներկայացնող «ԱՊՐԱՆՔՆԵՐ ՄԵԾԱԾԱԽ ԵՎ ՄԱՆՐԱԾԱԽ» տեղեկագիրը ձեռնարկություններին տրամադրվում է անվճար: Զանգահարել 581351, 569393 «ԱՓՅՈՒՆ»

«Ազատ Ազգ» հրատարակչության տպարան, Երեւան-23, Արշակունյաց 2. Գրանցման թիվ 65. Դասիչ 69149. Պատվեր 1054. Տպաքանակը 4000. Ստորագրված է տպագրության 21. 05. 1999. Գինը 100 դրամ

digitised by A.R.A.R.@